Nr. 115 (15.194).
Ч. 115 (15.194 .

Lwów, wtorek 23. maja 1939.
Львів, вівторок 23. травня 1939.

Opłata pocztowa uiszczona gotówką.

Rok LX.
Рік LX.

# ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-45
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
" Банку Чеських Леґіов. Прага „Діло“.
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
чвертьрічно . . . . 15.00 "
піврічно . . . . . . 30.00 "
річно . . . . . . . 60.00 "
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА“ В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

## Конфіската „Діла“.

Попереднє (114) число „Діла“ підпало конфіскаті за (подаємо, як у рішенні львівського городського старости) статтю п. н. „Хто, як і де голосує“ від слів: „У вище“ до слів „до виборів“; від слів „Для“ до слів „6/II.“; від слів „Для III.“ до слів „Будучности“ і від слів „Для IX.“ до слів „Будучности“. Поліція забрала видрукований наклад, ми видали другий.

—o—

## Збройний напад на польських митних інспекторів та на самохід заступника польського ґенерального комісаря у Данціґу.

ЕНЕРҐІЙНИЙ ПОЛЬСЬКИЙ ПРОТЕСТ.

ДАНЦІҐ, ПАТ. 20. ц. м. розаґітована юрба заатакувала дім польських митних інспекторів у Кальтгофі, на границі між Данціґом та Східною Прусією, уживаючи пальної зброї, петард і т. п.

Польські митні інспектори не уживали зброї, але коло 23. год. покинули дім і схоронились до недалекого Шиманова, коли поліційний комісар того домагався, заявляючи, що не відповідає за їхню безпеку. Тоді юрба вдерлася до дому і здемолювала його.

На вістку про інцидент польський ґенеральний комісар виделеґував на місце свого заступника з двома урядовцями, щоб прослідили хід подій. Заступник ґен. комісаря повідомив про свою місію радника сенату Зіґмунда, який обіцяв придiлити до нього поліційного урядовця, опісля зателефонував, що нема кому їхати з представниками польського ґен. комісаріяту до Кальтгофу. Коли заступник ґен. комісаря з обома урядовцями відійшов від самоходу, невідомі люди напали на шофера того самоходу; шофер вистрілив двічі у повітря, опісля двічі до напасників та убив одного з них.

У звязку з тими нападами польський ґенеральний комісар зложив дуже гострий та енерґійний протест у сенаті Данціґу.

ПОДРОБИЦІ ІНЦИДЕНТУ У КАЛЬТГОФІ.

ДАНЦІҐ, ПАТ. Польський ґенеральний комісар вислав до сенату письмо, в якім описує хід инциденту:

По телефонічній розмові з радником Зіґмундом, заступник ґенерального комісаря Перковський виїхав через Тчев до Кальтгофу самоходом ґенерального інспектора мит з двома польськими урядовцями. Вони приїхали перед будинок інспекторату мит, де були побиті шиби та поломані віконниці. Три польські урядовці хотіли увійти до будинку, та жандарм не пустив їх, тоді вони поїхали на залізничу стацію, лишаючи на дорозі самохід зі шофером Моравським.

Тимчасом від сторони Марієнбурґа надїхав великий самохід, спинився коло 15 метрів від польського самоходу. З нього висіло кілька осіб одягнених по цивільному, які пішли у сторону польського самоходу, вигукуючи, що побють шофера. Коли один з напасників звернув револьвер до Моравського, той вистрілив двічі вгору, опісля двічі до напасника, який впав. Самохід залишився в руках напасників.

П. Перковський зателефонував залізничою лінією до Тчева, відкіля вислали льокомотиву, що забрала всіх чотирьох на польську територію. До їхнього відїзду не появився на стації ніхто з поліції.

В НІМЕЦЬКОМУ НАСВІТЛЕННІ.

БЕРЛІН, ПАТ повідомляє: Німецьке Інформаційне Бюро подало вістку про подію у Кальтгофі тенденційно, закидуючи польським митним інспекторам, що вони зачіпали німецьких дівчат. Це — мовляв — викликало демонстрацію невеликого гурта людей перед домом інспекторів. Демонстранти розійшлися спокійно, не було ніякого инциденту.

Дальше Інформаційне Бюро повідомляє, що „з польського службового самоходу застрілено громадянина Данціґу“ і описує ту подію ось як: З Марієнбурґа надїхала таксівка з кількома особами — осліпили їх рефлектори якогось самоходу. Шофер таксівки вийшов поглянути, що сталося; коли він вертався, до своєї таксівки, зі самоходу польського ґенерального комісаріяту залунали два вистріли, що вбили Ґрібнера. Телеграма підкреслює, що не було причини до поденервування; зближаючися до польського самоходу, Ґрібнер не поводився підозріло.

ПРОТЕСТ.

ДАНЦІҐ, ПАТ. У звязку з нападом на митних інспекторів у Кальтгофі та на самохід заступника польського ґенерального комісаря, ґенеральний комісар Ходацький вислав до сенату Данціґу письмо з енерґійнім тоні, в якім ствердив, що напад у Кальтгофі становить частину зорґанізованої акції проти польських митних урядовців, якої метою є порушити польський стан посідання у Данціґу в царині митних прав. Ці факти обтяжують владу Данціґу та доказують, що вона не хоче чи не може запевнити ладу на терені вільного міста та що вповні відповідає за недавні події.

Ґенеральний комісар домагається, щоб перевести енерґійне слідство та покарати виновників і щоб сенат ясно заявив, які ґарантії може дати, щоб запевнити лад та безпеку польських урядовців і польського населення Данціґу.

## Італійський міністр закордонних справ у Берліні.

В неділю в 11. год. приїхав на 2-денний побут до Берліна італійський міністр закорд. справ Чяно. На двірці повитали його: Мін. Ріббентроп, ґен. Бравхіч, адм. Редер, ґен. Мільх (як представник марш. Ґерінґа) та амбасадори: Італії, Японії та Еспанії.

З двірця мін. Чяно відїхав до готелю „Адльон“. Разом з ним приїхав ґен. Паріяні та кількох вищих урядовців міністерства закордонних справ.

Мін. Чяно зложив вінок на могилі невідомого вояка, в год. 12,15 зложив візиту мін. Рібентропові, опісля приняв його в готелі „Адльон“.

## Промова міністра Бонне.

АРАШОН, ПАТ. Міністр Бонне приїхав у неділю рано до Арашону, щоб проводити конґресом нац. союзу б. комбатантів. Він виголосив промову, яку передавали всі французькі радієві висильні. На початку промови мін. Бонне висловив віру, що всі теперішні конфлікти вдасться полагодити мирно. Французька психіка не терпить обиди національної чести, вона ніколи не погодиться на перемогу насиляя над розумом і справедливістю.

„Ваша кров визначила кордони Франції — сказав мін. Бонне до б. комбатантів. Спадщину предків зумієте зберегти ненарушену, ваші нащадки без сумніву зуміють повести Францію по шляху її предвічного призначення“.

## Франко - британські розмови у Парижі.

ПЕРЕГОВОРИ З СССР УВІЙШЛИ У ВИРІШНУ СТАДІЮ?

ПРИЇЗД МІНІСТРА ГАЛІФАКСА.

ПАРИЖ, ПАТ. Льорд Галіфакс приїхав в суботу по полудні до Парижа, де повитав його мін. Бонне з амб. Філіпсом, опісля всі вони відїхали до британської амбасади.

ХІД НАРАД.

У нарадах взяли участь: прем. Даладіє, мін. Бонне, двох вищих урядовців франц. міністерства закордонних справ, мін. Галіфакс, амб. Фліпс, та вищий урядовець брит. міністерства закордонних справ, що товаришить мін. Галіфасові.

Наради почалися в 17 год. В 10 рано мін. Бонне поінформував уряд про міжнародню ситуацію; безпосередньо перед нарадою Даладіє приняв польського амбасадора Лукасевіча.

Предметом розмов була справа компромісу в англьо - совітських переговорах. У паризьких політичних колах панує погляд, що справа тих переговорів увійшла у вирішну стадію.

Наради тривали три години; як твердить Райтер, вони виявили повну однозгідність обох урядів.

ДО ЖЕНЕВИ.

В год. 21,30 виїхав мін. Галіфакс з ліонського двірця до Женеви; прощав його мін. Бонне. Тим самим поїздом відїхав амб. Майський.

Мін. Бонне приїхав до Женеви в год. 20,40 самоходом та ще того вечора відбув розмови з міністром закордонних справ Швеції та Фінляндії у справі реміліторизації Аляндських островів.

## Промова Мусолін я в Кунео.

РИМ, ПАТ. На закінчення побуту в Пємонті Мусоліні виголосив у Кунео промову, в якій згадав про військовий договір, що його підпишуть у понеділок. „Бльок, що його утворив той договір, хоче мира, але готов накинути мир, колиб хто хотів затримати наш похід. В Турині я говорив ясно — закінчив Муссоліні — тепер замовкну. Як треба буде, промовить нарід“.

# Питання, які хвилюють.

**Львів, 20. травня 1939.**

Частіше, ніж раніш, чуємо в останньому півріччі питання з польського боку про настрої в українському громадянстві. Ці питання дотичать особливо нашого становища до III-ої Німеччини та в останньому часі справи, як по-ставимося до можливого воєнного конфлікту з нею і який буде дух українців підчас війни. Зрештою, ці питання не доказують, що серед польської опінії зросло зацікавлення долею українського народу; це тільки наслідок політичних подій під цю пору в Европі.

Період нормалізації відносин між українським народом і польською державою, розпочатий УНДО-м у 1935 році і не зважаючи на трилітній відємний досвід відновлений ним по останніх виборах, не оправдав — на жаль — навіть найскромніших українських надій. Як у взаєминах між поодинокими людьми кожний договір чи умова тоді тільки можуть довести до цілі ,коли служать обом сторонам і для обох корисні, так теж діється, коли йде про те, щоб погодити інтереси партій, народів, або — як у нашому випадку — щоб усунути, чи бодай притупити і злагіднити ріжниці між тенденціями кількаміліонового відламу громадян держави з її панівною більшістю. Вже і книжки появилися про те, що не все можна утотожнити інтереси польської нації з інтересом державним і по думці надрядности того останнього нераз повинен національний польський інтерес уступити державному. На жаль, досі ніяк не бачимо зрозуміння цієї правди. Наступ, започаткований польським громадянством саме у 1935 році, спершу на відтинку психольогічнім (пресова пропаганда), потім на відтинках культурнім, суспільнім і господарськім — не вгаває по нинішній день. Рахунок зисків і втрат минулого трьохліття нашої галицької дійсности виказує поважні, бодай циферні та матеріяльні користи по польській стороні, зате мабуть зайво пригадувати нотерійно відомі факти української дійсности з останніх літ та нинішніх днів.

Провід УНДО зумів при всій опозиції непримирного українського табору переконати значну частину нашого громадянства до терпеливої легальної та еволюційної політичної тактики. На жаль, не тільки не поладнано конкретних справ, що їх порушили українські меморіяли з 1935. року, але взагалі запанувала пустка в ділянці якихнебудь політичних концепцій щодо конструктивної розвязки польсько-української проблеми. З польського боку ми досі так і не почули ніякого широкого проєкту такої розвязки.

Незалежно від сумної нашої дійсности в Галичині останній піврік зазначив глибокі ріжниці у засадничому підході до українства та його зусиль і розвоєвих тенденцій на тлі карпато-української справи. Польський загал стрічув її кпинами та злістю, а навіть найповажніші польські публіцисти не зуміли поставитись до тієї проблеми інакше, як тільки негативно. Польські політики, журналісти та сірі громадяни зовсім не рахувалися з враженням, яке мусить викликати їх становище серед українців у Польщі і поза нею. зовсім теж не брали під увагу українських чуттєвих спонук. Тимчасом аргумент здогадних небезпечних впливів того краю на Галичину був цілком смішний. Адже політичне відродження українського народу проміннює на інші наші землі саме з Галичини, а повстання якоїнебудь української автономічної територіяльної одиниці поза межами польської держави створює можливости хіба тільки культурної експанзії львівського центру та деякої еміграції тутешніх інтелігентських сил, але нічим не загрожує великодержавним змаганням Польщі. Щож до аргументу необхідної спільної границі з Мадярщиною з комунікаційних та політично-стратегічних оглядів, то польсько-мадярська границя вже нині наводить поважні сумніви, чи вона не є продовженням границі польсько-„словацької".

В кожнім народі зустрічаємо ріжні політичні орієнтації. Не забракло їх полякам перед 1914 роком, а нині польський нарід, хоч має власну державу, ділиться теж на германофобів з орієнтацією профранцузькою і проросійською та на русофобів, які пішли б радше на порозуміння з німцями. Є теж такі Студніцькі, які одверто пропагують потребу згоди з Німеччиною. Тому не слід дивуватися, що український нарід після невдачі зриву в роках 1917—20 шукав ріжних орієнтаційних шляхів та диференціонувався. І сьогодні частина українців усе ще задивлена на схід, частина на Берлін, частина на західну демократію, а частина співчуває ідеольогії Петлюри і Пілсудського. Нема сумніву, що величезна більшість українців — ворожа Москві і большевикам. Могло б видаватися, що не тільки міродатні чинники, але й польська політична опінія повинна б шукати зближення до тих останніх. Однак замість того чуємо вічні польські оклики про українські „чужі агентури". **Українська нація спирається на своїх власних силах і в них покладає найбільшу надію, тому ті польські підозріння та закиди тільки ображують, дратують, настоrожують.**

Польські патріоти немов не здають собі справи, що щирої льояльности і високих оборонних вартостей, до яких належать жертвенність і хоробрість, можна вимагати тільки від тих громадян, які користуються повними правами. Не плятонічні розмови, дискусії чи теоретичні статті є тими елементами, які можуть звязати свідомий своїх цілей український нарід з державою. Необхідні та неминучі тут відповідні, поважні, реальні і конкретні акти польських державних чинників, що їх мусить попередити добра воля й охота здійснити слушні та справедливі вимоги нашого народу. Культура, економіка, земельний голод, ділянка суспільна, тіловиховання, праця для українських фахових сил, — врешті співвідповідальність за край — це необхідні передумовини полагоди відносин. Ще не запізно — не зважаючи на сумні досвіди і сумну дійсність бачимо все ще можливости зреалізувати наші постуляти в цю відповідальну пору рівнобіжно з інтересами обох сторін.

Польща може бути або державою національно-однородною з обмеженими можливостями, або великою державою національностей. В тім другім випадку ніодин поляк не може забувати про факт істнування в межах держави кількох міліонів свідомого українського національного колективу Від держави і польського народу залежить, як випаде відповідь на наведені у вступі питання. Українські політики тут ніпричім, бо вони тут нічого не вигадають. Бож відомо, що найвищі цінности, яких від своїх громадян вимагає держава в часі війни, не можуть бути ані вимушені ані вирозумовані, вони мусять випливати тільки з глибокої віри і з переконання, що жертви тоді понесені служать для спільного добра.

**Володимир Соловій.**

---

✝

**Микола і Марта з дому Вермайлен Граби, полевий духовник о. д-р Степан, Осип і Мирослав Граби — сини, Анна й Іван-Богдан Граби — внуки**

сповіщають з великим жалем про втрату, яку вони потерпіли в особі

## Анни з дому Олешко Грабової

що закінчила у 61-ім році своє трудолюбиве життя по довгій і тяжкій недузі у Львові, у вівторок 9. травня ц. р., принявши Найсвятіші Тайни. Похорони відбулися в четвер 11. травня ц. р. на янівському цвинтарі у Львові.

**Торжественну Панахиду за упокій її Душі відправлено в четвер 18. травня ц. р. в годині 10.30 рано в церкві Святого Володимира Вел. у Брюселі, Сквер Фрер-Орбан.**

**Вічна їй память!**

1058

### ПЕРЕД ВИБОРАМИ ДО РУМУНСЬКОГО ПАРЛЯМЕНТУ.

БУКАРЕШТ, ПАТ. Зацікавлення виборами до парляменту, що відбудуться 2. червня ц. р. постійно зростає. В Румунії відбудуться впер- і кандидати мусять належати до одної з прошє вибори на основі корпоративної системи фесійних організацій. В парляменті репрезентуватимуть професійні спеціялісти інтереса всіх професій, а не суспільні діячі. Тому зацікавлення виборами зрозуміле. Найбільше заступників матимуть хлібороби.

—o—

### НІМЕЦЬКИЙ АМБАСАДОР У МІН. БОННЕ.

ПАРИЖ, ПАТ. У звязку з куртуазійною візитою, яку зложив у пятницю 19. ц. м. німецький амбасадор мін. Бонне по своїй довшій відсутности, в Парижі, заявляють, що міністерство закордонних справ не дістало ніякого повідомлення від німецького уряду про евентуальне скасування екстериторіяльности французького посольства у Празі.

—o—

### ПЕРЕД ВІЗИТОЮ РЕГЕНТА ПАВЛА В БЕРЛІНІ.

БЕРЛІН, ПАТ. Німецькі політичні кола запевняють, що регент Югославії кн. Павло приїде з візитою в червні. Речинець візити короля Італії покищо не устійнений. Не відомо, чи вона відбудеться в найближчому часі.

—o—

### ЗМІНА НА СТАНОВИЩІ ВОЄВОД.

ВАРШАВА, ПАТ. Президент Польщі призначив воєводою у Вильні дотеперішнього познанського воєводу Артура Марушевського а на його місце перейшов виленський воєвода Людвик Боцянський.

---

# Правда про справи Карпатської України.

**(Від нашого спеціяльного кореспондента).**

**Берлін, 16. травня.**

Справа Карпатської України, як певної політичної проблеми, безумовно ще дальше актуально істнує. На це вказують наглядно останні переговори мадярської урядової делегації в Берліні, заяви мадярського премієра Телекія і далі спроби шукати контакту з останнім карпатоукраїнським урядом на еміграції. Очевидно, вся та акція лежить у сфері деяких інтересів, деяких плянів, з яких не можна витягати для Карпатської України аж надто далекойдучих висновків.

На тлі цієї актуалізації карпатоукраїнської проблеми **в Мадярщині** — стає від неї знову трохи голосніше у пресі. Ті голоси бувають часами просто фантастичні. Так напр. фантастично звучать вістки, що їх приніс варшавський „АБЦ" з 8. ц. м., інформуючи своїх читачів про... поворот до Ужгороду през. о. д-ра Волошина, реактивацію „Січі", відновлення „Нової Свободи" під редакцією якогось „п. Г., що походить зі Львова і є приятелем о. Волошина" (!!) і т. д. і т. д. Очевидно, **у цих „ревеляціях" нема ні слова правди.**

Щоб нашому читаючому загалові кинути сніп світла на дійсний стан карпатоукраїнської справи, Ваш кореспондент зібрав низку інформацій з найбільш компетентних джерел і в сумі дістав такий подійсний образ:

Фактом є, що Німеччина та Італія зажадали від мадярського уряду перевести в діло зобовязання, які самочинно взяли на себе Мадярщина ще в часі, коли домагалася від арбітражних держав права заняти карпатоукраїнську територію. Ці зобовязання гарантували Карпатській Україні право свобідного політичного і національного розвитку при тій автономно-федеральній формі, яку вона мала в межах чехословацької федерації. З того теж часу датується писемна оферта порозуміння, що її предложив тодішній премієр Імреді за посередництвом епископа Стойки премієрові о. Волошинові. Це предложення премієр о. Волошин тоді відкинув, спираючись на формальну гарантію тодішнього „статус кво" арбітражними державами і притримуючись засади льояльности супроти Праги.

Після катастрофи та еміграції останнього карпатоукраїнського уряду Мадярщина, притиснена інтервенцією арбітрів, зрозуміла, що для цілей імперіяльної політики своїх опікунів вона мусить у якийсь спосіб поладнати автономну проблему Закарпаття. Йшло в першу чергу про ліквідацію тої проблеми внутрі у якнайскорішому темпі. В Будапешті вияснили, що істнування карпатоукраїнського уряду на еміграції — це дуже невигідна форма протесту проти стану, що заістнував, та вічне джерело актуалізації карпатоукраїнської проблеми. Для мадярського уряду престижево і конюнктурально найвигідніше було б поладнати справу чимскоріше, так би мовити „у власному зарялі", заки мусітиме зробити це під зовнішнім натиском. Очевидно, по українській лінії домагань мадярський уряд не думав спочатку взагалі піти назустріч, бо вважав, що проблему автономії та національної політики Закарпаття можна буде легко пола-

чатя в межах якогось мрячного „Русінска“. Колиб на цю „народовецьку“ концепцію пішов уряд през. о. Волошина за ціну порівняльно дрібних особистих концесій, на що рахував мадярський уряд, — тоді автоматично не було б уже прецедексу для інтервенції арбітрів у національно-українському напрямку. Бо щож краще і сильніше можна б було протиставити засаді національно-політичної української автономії Закарпаття, як становище останнього, суверенного карпатоукраїнського уряду, який... закинув український принцип, визнав його помилковим та перейшов добровільно на якусь куцу автономну „русинську“ концепцію?... Але розрахунок робили очевидно без найменшого знання фактичного стану національної думки Закарпаття, його провідних політиків, — і спиралися на тенденційних інформаціях Бродіїв та Фенциків. У цьому розрахунку збільшено до апокаліптичних розмірів „впливи“ осілої на Закарпатті української еміграції та рішено, що вистане цю еміґрацію знищити, щоб маґічний „український вплив“ на „русинську автохтонну масу“ та її інтеліґенцію щез до 24 годин.

З цього саме становища мадярська влада зробила дуже широкі висновки, що зазначилися різко і сумно на сторінках історії. Паралельно до цього пішли спроби шукати контакту з провідними колами карпатоукраїнської політичної еміґрації. Все це робилося — річ ясна — „пріватіссіме“. До членів останнього карпатоукраїнського уряду, що виїхали були на еміґрацію, почали приходити листи від свояків та приятелів, які нібито, вивідавшися в компетентних чинників, запевнювали їм недоторкальність, посади та евентуальну нову карієру в королівстві корони св. Степана. Найсильнішу акцію звернено очевидно в напрямі през. о. Волошина, якого ще у Загребі бомбардували майже щоденно телефонатами і телеграмами. Ролю перемовника взяв був на себе мін. д-р Юлій Бращайко, який, як голова б. делімітаційної делеґації, перебував і лишився в Будапешті. През. о. Волошинові ставили тоді дуже „догідні“ умовини: переїхати на пів року до Будапешту, не вмішуватися до активної політики, скласти заяву признання суверенности Мадярщини над Карпатською Україною. Після такої піврічної політичної карантани мадяри обіцювали йому дозвіл на поселення на Закарпатті та зворот сконфіскованого майна. Очевидно, през. о. Волошин всі ці оферти з місця відкинув, але це зовсім не припинило мадярських заходів. Вони тревають до сьогодні. Водночас це зовсім не перешкоджує мадярській пропаґанді реклямувати себе, мовляв: през. о. Волошин сам (!) звернувся до мадярського уряду з проханням дозволити йому вірнопіддачно вернутися на Закарпаття!... Ясно, що в цих нельояльних теревенях нема ні словечка правди.

Нинішній стан справи такий: **Мадяри під все більшим німецько-італійським натиском намагаються самі в себе розвязати проблему карпатоукраїнської автономії.** Діло йде тяжко, давати хочеться очевидно якнайменше і страх у Будапешті перед „українізацією“ Карпатської України величезний. Компромісові переговори з д-ром Юліяном Бращайком і д-ром Долинаєм не довели, здається, ні дочого. Обзнайомлені зі справою мадярські журналісти оповідали Вашому кореспондентові, що на карпатоукраїнську автономію довго чекати не треба, хоч поставити її вповні в українській площині буде неможливо. На думку політичних кол Мадярщини треба буде дозволити на поворот усієї карпатоукраїнської еміґрації... і навіть скликати чимскоріше карпатоукраїнський сойм, який врочисто перед світом виявив би свою волю обєднати Карпатську Україну з Мадярщиною, бо тільки в такий спосіб можна було б зліквідувати справу Карпатської України, як міжнародню проблему. Річ ясна, що не без впливу на таке становище є суґестії з Берліна, якому така як нині активізація карпатоукраїнської проблеми (зрада засади самовизначення Німеччиною) з ріжних причин дуже не на руку.

Члени останнього карпатоукраїнського уряду перебувають нині премієр Ю. Ревай у Братиславі, мін. Клочурак у Празі (де організує акцію опіки над карпатоукраїнською еміґрацією). През. о. Волошин знову перебуває в Берліні разом з держ. секретарем та переговорює неофіційно з німецькими політичними колами. Довідатися чогось ближчого про хід цих розмов від през. о. Волошина неможливо, бо катеґорично відмовляється від усяких інтерв'ю. Ваш кореспондент довідався тільки загально, що **карпатоукраїнський уряд на еміґрації не піде на ніякі умовини, які моглиб обмежувати здобуті вже політично-національні права карпатоукраїнського населення.**

Ось так на загальному фронті великих европейських подій жевріє також дрібним, але ясним вогнем справа Карпатської України, трагічно програна, але далеко нескінчена. Нескінчена зрештою так, як нескінчений ще процес перетворювання ґеополітичних систем у середній Европі, головно у Придунайщині. Декому, хто думає над цими величезними пересуненнями, вміє виловлювати і дедукувати інформації — видається, що бачить уже нині обриси частинної реституції австро-угорської держави в системі якогось новітнього протекторату...

Того, якого Мадярщина при всій своїй пажерливости так панічно боїться, але якому поневолі, зі скриваною ненавистю, стелить дорогу.

**Роман Голіян.**



## З польської преси.

# „Не треба загримувати дверей для порозуміння з Німеччиною“.

У **„Політиці“** (ч. 13 з 21-го травня ц. р.) п. Адольф Бохенський у статті п. н. „Німеччина—Польща—Росія“ розглядає справу польсько-німецької війни, якої загроза в останньому часі висить у повітрі. „У положенні Польщі — каже він — на випадок війни з Німеччиною велику ролю грає становище західніх держав і СССР.“ Коли йде про СССР, то його становище — каже п. Бохенський — досить ясне. І розглядові того становища автор присвячує цілу свою статтю і з того погляду підходить до справи польсько-німецької війни. Не треба оманювати себе — каже він — що у вибуху майбутньої війни гратимуть головну ролю „ідеольоґічні огляди“. І теж не „ідеольоґічні огляди“ рішатимуть про те, чи СССР заявиться по тій чи іншій боєвій стороні. СССР завжди боявся війни з Німеччиною і ніколи її не хотів. Коли-ж він сьогодні ангажується у протинімецькій політиці, то тільки тому, що йому безпосередньо загрожувала чи загрожує нім. експанзія. Але навіть коли СССР ангажується у протинімецькій політиці, то напевно на випадок війни західніх держав і Польщі з Німеччиною він не зайде дальше, як до становища невтральности, може трохи прихильної для протинімецького табору.

„Яка-ж була б — читаємо далі — поведінка Совітів на випадок польсько-німецької війни? Треба виключити совітський напад на Польщу. Бо це була б самогубна політика, Совіти причинялися б таким чином самі до послаблення баріери, яка в даному положенні охороняє їх від Німеччини. Але не можна передбачити політики тієї держави на випадок, якби німецько-польська війна продовжувалася. Чи Совіти не використали б того моменту для реалізації цілей своєї політики у відношенні до Польщі, тобто для окупації в межах 1795. р... Одночасно Совіти поробили би всі заходи, щоб використати цей момент: а) для максимального побільшення власних впливів на терені Польщі і б) для усунення польських впливів з балтійського басейну. Це друге сталося б імовірно шляхом окупації Литви, Латвії й Естонії совітським військом, при чому заведено б у тих державах комуністичний лад. Вкінці Совіти поробили б усі заходи, щоб усунути польські впливи й заінсталювати свої в середній Европі.“

Передбачуючи це п. Адольф Бохенський висловлює такий погляд на справу польсько-німецької війни:

„Наше положення таке, що з усякої війни з Німеччиною, доки наш східній сусід не поділений на кілька частин, що взаємно себе поборюють, користатиме у повній мірі СССР. Після нашого вичерпання війною ця держава може зібрати всі овочі перемоги. Тому ми не є прихильниками того, щоб приспішувати війну з Німеччиною. Кожна війна була би в нинішньому ґеографічному положенні для сили Польщі шкідлива. Очевидно, це не значить, щоб хтонебудь міг мати сумніви, що в обороні нашої території і наших життєвих інтересів почнемо її у кожнім випадку.“

Автор ставить питання: як можна спинити СССР від окупації балтійських держав та від надто сильного натиску на Польщу? І відповідає, що „єдина річ, якої Росія може й повинна направду боятися — це польсько-німецьке порозуміння, сперте на підставі інтеґральности території Річипосполитої.“

„Тому, коли хочемо втримати рівновагу між Річипосполитою та її східнім сусідом ми не повинні затріснути дверей до нового порозуміння з нашим західнім сусідом...

„Не будемо тут вияснювати Німеччині, що її політика у відношенні до Польщі помилкова. Властивий терен господарської і політичної експанзії Німеччини — це безсумніву Росія. Тимчасом, здається, німецький імперіялізм вичерпається й заломиться на чисто престіжевих ревіндикаціях, спрямованих під адресою Польщі. Недоречна суперечка, хто більше зискав на пакті неаґресії: Польща чи Німеччина... Нема сумніву, що вислідом того пакту був великанський зріст могутности Німеччини і Польщі у відношенні до всіх інших держав Европи. Зате спір, що з вини Німеччини вибух у році 1939. вже спричинив обниження значіння обох держав на ринку політичних вартостей. Хто має головну користь із того спору — то це безсумніву СССР.“

Тому п. Бохенський переконаний, що відповідальні польські й німецькі політики повинні змагати до того, щоб привернути стан зперед березня 1939. р. З усіх держав протинімецької коаліції — каже він — єдина держава, з якою Німеччина може ще сьогодні зблизитися — це безсумніву Польща. Але це зближення не може прийти коштом польської території чи польських життєвих інтересів.



# Студентські справи.

### ІНФОРМАЦІЇ ПРО СТУДІЇ У ВАРШАВСЬКИХ ЛІЦЕЯХ.

Українська Студентська Громада у Варшаві подає до відома всім заінтересованим дані про ліцеї м. В—ви. Для зорієнтування у виборі студій подаємо спис усіх ліцеїв: 1) Державний мірничий ліцей, 2) Державна школа будівництва, 3) Державний ліцей летунсько-автомобілевий, 4) Державний ліцей адміністраційно-залізничий, 5) Державний ліцей телекомунікаційний, 6) Міська школа штук оздоби і малярства, 7) Державна семінарія учительок господарства, 8) Державний ліцей хемічний, 9) Державний ліцей кравецький, 10) Ліцей промислово-технічний, 11) Державна мішана дворічна школа фотографії, 12) Державний інститут робіт ручних, 13) Державний ліцей керамічний.

До ліцеїв приймають кандидатів, що: 1) скінчили 16-ий рік життя, 2) представлять свідоцтво укінчення 4. кл. гімназії.

Вписи до всіх ліцеїв відбуватимуться у весняних та осінніх речинцях. При вписах кандидати мають зложити: 1) прохання, 2) свідоцтво народження, 3) шкільне свідоцтво, 4) життепис, 5) 3 фотографії, 6) свідоцтво здоровля.

Подрібні інформації подаватимемо на індивідуальні запити. Просимо звертатися на адресу: Ukr. Stud. Hromada, Warszawa 1, skr. poczt. 625 і долучувати поштову марку на відповідь.

**Управа У. С. Г.**

# Ювилей хрещення Руси-України у Римі.

ПИСЬМО ПАПИ ПІЯ XII

ЧІТТА ДЕЛЬ ВАТІКАНО, КАП. Пій XII. вислав дб секретаря св. Конгрегації Східної Церкви письмо, в якому хвалить українську й російську колегію за те, що вони рішили спільно відсвяткувати 950-ліття хрещення України-Руси. У костелі Жезі відправлять святочне 3-денне богослуження, опісля 21. ц. м. відбудеться у ватиканській базиліці богослуження у византійсько-словянському обряді, „щоб зробити ще ближчим Нашій Особі спогад Святого, що його так дуже шанує велика частина вівчарні, якої ми є Пастирем" — стверджує папське письмо.

Дальше папа обговорює наслідки хрещення для України-Руси, життя та діяльність св. Володимира, його заслуги у ширенні християнства та його взаємини зі св. Столицею, повні синівської посвяти і щирої приязни. Папа підкреслює вірність для Апостольської Столиці католиків византійсько-словянського обряду, які не жалують своєї крови для Церкви та які становлять поважну частину католиків у Східній Европі та в Америці. „Частина тих народів, які покликуються на походження від св. Володимира і на свою давню славу, терпить важкі переслідування, навіть криваві, та наражена на нелюдську пропаганду проти Божого імени".

Папа молиться до Богоматері, яку так дуже шанують ті народи, щоб надхнула почуттям справедливости тих, які відповідають за їхню долю, та дозволила їм знов користати зі свободи християнської віри.

# Совітська Україна борониться перед русифікацією.

КИЇВ, АТЕ. Українське населення проявляє рішучий спротив проти русифікаційної політики Москви.

Учителі толерують те, що учні не знають російської мови, дають добрі ступні лиш тому, щоб влада мала враження, що навчання російської мови стоїть на високім рівні. Наркомом освіти виступив з репресіями проти деяких київських шкіл. Кількох директорів та учителів перенесли до Росії, одного директора арештували за постійне фальшування шкільних звітів, де він подавав неправдиві інформації про успіхи учнів у російській мові.

—o—

# Політична і господарська незалежність Еспанії.

ПРОМОВА ГЕНЕРАЛА ФРАНКА.

МАДРИД, ПАТ. З нагоди свята перемоги виголосив ген. Франко перед мікрофоном промову, в якій висловив пошану для геройської еспанської армії, опісля торкнувся закордонних справ. Він ствердив, що Еспанія любить мир, але минули часи, коли було можна робити замахи на суверенність Еспанії та її політичну або господарську свободу. Всі зусилля в цьому напрямі будуть лише перешкодою у зближенні між Еспанією та іншими народами.

# Франція не переговорює з Італією.

УРЯДОВЕ ДЕМЕНТІ.

ПАРИЖ, АТЕ. Офіційно заперечено поголоски про франко-італійські переговори про Туніс та Джібуті. Урядовий комунікат стверджує, що вістки на цю тему є звичайною вигадкою, подібно як і давніші. Французький амбасадор востанне говорив з мін. Чяном перед тижнем і тоді порушив виключно адміністраційні й торговельні справи.

# Німеччина береться до експльоатації румунських лісів.

ДОПОВНЕННЯ РУМУНСЬКО-НІМЕЦЬКОГО ТОРГОВЕЛЬНОГО ДОГОВОРУ.

БУКАРЕШТ, АТЕ. Румунський уряд підписав з німецьким виконавчий протокол до торговельного договору з 23. березня ц. р. у справі експльоатації лісів. Вступним етапом співпраці у цій ділянці буде постачання машин те будова шляхів і фабрик форнірів, дикт, целюльози і т. п. деревних продуктів.

Крім того німці заложать у румунських лісах велике зразкове лісове господарство. На покриття німецьких інвестиційних достав Румунія вивозитиме дерево до Німеччини.

Зиски з експльоатації лісів ділитимуть обі держави між себе.

—o—

# Командант британських військ у Палестині погрожує жидам

ЄРУСАЛИМ, ПАТ. Генерал Гейнінг покликав до себе представників жидівської нац. ради та громади та заявив, що коли жиди не перестануть актів насилля, британська влада мусітиме зареагувати на те дуже суворо. Голова жидівської агенції Бен Гуріон висловив жаль з приводу смерти жидівського поліцая та заявив, що недавні жидівські маніфестації становлять нову фазу сіоністичного руху, „який не залякається, навіть колиб мало прийти до проливу жидівської крови".

# Фінляндія укріплює Аляндські острови

ЗА АМЕРИКАНСЬКІ ГРОШІ.

ГЕЛЬЗІНКІ, ПАТ. У тутешніх поінформованих колах говорять, що Фінляндія хоче затягнути у Злучених Державах більшу позичку на укріплення Аляндських островів. Британські капітали заангажувались би при постачанні гармат, будові укріплень і т. д.

ЕСТОНІЯ НІЧОГО НЕ БОЇТЬСЯ...

ТАЛЛІН, ПАТ. На ювилейних зборах кавалерів естонського ордену „хреста свободи" виголосив ген. Лайдонер промову, в якій підкреслив, що Естонія не має причини боятися якоїнебудь агресії. Вона живе добре з усіми сусідами, має пакт неагресії з СССР і тепер веде переговори у справі такого самого пакту з Німеччиною. Якщоб — не зважаючи на те — Естонія проти волі попала у конфлікт, вона приготована боронити свої кордони до останньої краплини крови.

—o—

# Національне свято турецької молоді.

АНКАРА, ПАТ. Ціла Туреччина святкувала в пятницю 19. н. м. величаво роковини причалення Кемаля Ататюрка в анатолійській землі в Самсуні, що мають характер свята молодого покоління Туреччини. Свято почалося зложенням вінка на могилі Ататюрка. Опісля на спортовім стадіоні в Анкарі відбулася дефіляда 40 тисяч молоді зі середніх і високих шкіл перед президентом Іноню. На закінчення відбулися руханкові пописи 5.000 хлопців і дівчат. Вечером і в ночі столиця Туреччини була гарно ілюмінована. В Анкарі і цілій Туреччині відбулися народні забави.

—o—

## НІМЕЧЧИНА ДОМАГАЄТЬСЯ, ЩОБ ІТАЛІЯ ЗІРВАЛА ПАКТ З АНГЛІЄЮ?

ЛЬОНДОН, ПАТ. Як подає „Стар", Гітлер робить натиск на Мусоліні, щоб він виповів італьо-англійський пакт, реагуючи на недавній англьо-турецький пакт.

—o—

## ПЕРЕМОГА БРИТІЙСЬКОГО УРЯДУ У ПАЛАТІ ГРОМАД.

ЛЬОНДОН, АТЕ. Після промови Чемберлена та дебати на тему закордонної політики, яку закінчив віцемін. Батлер, відбулося голосування. Палата громад відкинула внесок опозиції 220-ма голосами проти 96-ох; 12-ох послів не голосувало.

—o—

## ФОН ПАПЕН У БЕРЛІНІ.

БЕРЛІН, АТЕ. Амбасадор з Анкари фон Папен, що приїхав на короткий побут до Берліна, зложить подрібний звіт у міністерстві закордонних справ, опісля в найближчих днях вернеться до Анкари.

—o—

## ДИМІСІЯ ЕСТОНСЬКОГО МІНІСТРА НАРОДНЬОЇ ГОСПОДАРКИ.

ТАЛЛІН, АТЕ. Як говорять у поінформованих колах, на останнім засіданні естонського уряду міністр господарки Сеп зголосив димісію з огляду на те, що між ним та іншими міністрами дійшло до непорозуміння при розділі резервових сум. Покищо не відомо, яке становище займе у цій справі президент.



## ВІДГУК НА „БІЛУ КНИГУ" В АМЕРИЦІ.

НЮ ЙОРК, АТЕ. Екзекутива американської сіоністичної організації хоче перевести „мобілізацію" 6-ох міліонів американських жидів до протестаційної акції проти палестинської „білої книги". М. ін. жиди хотять вплинути на державний департамент, щоб він інтервеніював у Льондоні у справі зміни постанов „білої книги".

—o—

## НІМЕЦЬКИЙ ЧАСОПИС ПРО УССР.

Штутгартський щоденник „Швебішер Меркур" містить у 110. числі довшу статтю п. н. „Східні клопоти. Що чувати у Совітській Україні?" Автор, Д. Ляндшаф, розглядає господарську — зокрема комунікаційну — політику Москви в УССР під кутом військової підготови. Полемізуючи з ген. Сікорським, автор доказує, що СССР приготовляє агресію та застановляється, яке становище заняли б українці на випадок війни.

—o—

## ДО ПАРИЖА.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Мін. Галіфакс виїхав у суботу в 9. год. з Льондону до Парижа.

ПАРИЖ, ПАТ. Амбасадор Майський приїхав у суботу рано до Парижа.

## ЧЕСЬКИЙ „КОМІТЕТ НАЦІОНАЛЬНОЇ СПІЛЬНОТИ".

ПРАГА, ПАТ. Президент Гаха розвязав „Комітет нац. спільноти", зложений з 50 осіб, що його утворив по введенні протекторату та утворив новий комітет, зложений з 70-х членів. Головою комітету залишився Адольф Грубі.

—o—

## РОЗВЯЗКА ЖИДІВСЬКОГО ПИТАННЯ У ЧЕХІЇ ТА МОРАВІЇ.

ПРАГА, ПАТ. Як подає чеське пресове бюро, чеський уряд урегулював декретом жидівське питання у протектораті. Крім того вирішено кілька постанов адміністративного характеру.

Всі декрети предложено протекторові до затвердження



## ГЕНЕРАЛ ГАМЛЕН ВИБИРАЄТЬСЯ ДО АНГЛІЇ.

ПАРИЖ, АТЕ. Потверджують вістку, що ген. Гамлен виїде з початком червня до Англії, на свято англійського війська у таборі Альдершот.

# Заборонили заснувати кружок „Сільського Господаря".

Ми дістали відпис заборони ланцутського староства заснувати кружок „Сільського Господаря" в Лежайську. Містимо нижче ту заборону повнотою з уваги на її цікаві мотиви:

Starostwo Powiatowe Łańcuckie
L. Pol. 6/15 stow. rei. 39.
W Łańcucie, dnia 8. maja 1939.

Do
P. T. Założycieli oddziału Kraj. Hosp. T-wa „Silskyj Hospodar"
do rąk p. Mikołaja Dziedzińskiego
w Leżajsku.

Na podstawie art. 14. prawa o stowarzyszeniach z dnia 27. 10. 1932 (Dz. U. R. P., Nr. 94, poz. 808) zakazuję założenia w Leżajsku oddziału stowarzyszenia p. n. Krużok Krajewoho Hospodarskoho Towarystwa „Silskyj Hospodar", ponieważ istnienie tego towarzystwa mogło by spowodować zagrożenie porządku, spokoju i bezpieczeństwa publicznego. W szczególności założyciele nie dają żadnej gwarancji, że stowarzyszenie prowadzić będzie działalność zgodnie z przepisami prawa o stowarzyszeniach i statutu. Ponadto założenie na terenie Leżajska stowarzyszenia, mającego na celu sprawy oświatowo- gospodarcze z punktu widzenia pożytku społecznego jest niecelowe wobec istnienia w najbliższej okolicy stowarzyszeń o tych samych celach i zadaniach.

Od tej decyzji przysługuje założycielom prawo wniesienia odwołania do Urzędu Wojewódzkiego we Lwowie przez Starostwo w Łańcusie w terminie 14-tu dni od dnia następnego po dniu doręczenia niniejszej decyzji.

Starosta powiatowy łańcucki:
Mieczysław Stoszko.

# Зміна закону про забезпеку праці для учасників боротьби за незалежність.

ВАРШАВА, ПАТ. Соймова комісія праці ухвалила законопроект про забезпеку праці для учасників боротьби за незалежність, приймаючи низку поправок. Законопроект передбачує становище головного опікуна для заосмотрення борців за незалежність, якого іменує президент і який буде предсідником опікунчої ради при президії ради міністрів. Зі заосмотрення користатимуть також учасники незалежницьких змагань, які не є польськими громадянами. Діти борців за незалежність користатимуть з таких самих пільг у шкільних оплатах, як діти державних урядовців та матимуть першенство при приниманні до шкіл. Міністр скарбу могтиме признати 50-процентовий додаток до платень учасників незалежницьких змагань, які мають хрест незалежности і якщо займали провідні становища у незалежницьких змаганнях або були старшинами.

# Підмога для вояків у чинній службі.

ВАРШАВА, ПАТ. Міністр внутрішніх справ видав розпорядок, що упрощує виплату підмоги для родин вояків у чинній службі. У малих місточках та селах громадська управа сама поробить кроки у справі підмоги і якщо ствердить, що родині вояка вона належиться, виплатить її до 2-ох тижнів від дня, коли вояка покликали до активної служби. У містах родина вояка обовязана сама повідомити якнайкоротшим шляхом міську управу.

Голови громад будуть особисто відповідати за скору і точну виплату підмог.

# Виленський воєвода реактивував литовське освітне товариство.

ВИЛЬНО, ПАТ. На прохання управи литовського освітнього товариства „Ритас" у Вільні та Свенцянах, виленський воєвода відкликав свою постанову, якою припинив діяльність того товариства. У цій справі відбулась у воєвідськім уряді конференція з освітним референтом товариства „Ритас".

# Нові військові декрети у Франції.

ПАРИЖ, ПАТ. По засіданні ради міністрів мін. Сарро відчитав комунікат, який стверджує, що прем. Даладіє предложив президентові до підпису такі декрети:

**1 про ревізію грошевих додатків для військових,**

**2 про устійнення буджетових ефективів залог фльоти,**

**3 про привернення 5. морської округи,**

**4 про реквізицію нерухомостей для потреб нац. оборони,**

**5 про деякі укріплення,**

**6 про резерви кольоніяльних сирівців, яких уживається до продукці погінних матеріялів, для потреб нац. оборони.**

Про морські обезпечення у часі напруження,

8 про зміну емеритури гірників,

9 про реґляментацію праці у залізницях та підприємствах сухопутньої комунікації.



# Палестинські жиди перестають платити податки.

РЕАКЦІЯ НА „БІЛУ КНИГУ".

ЄРУСАЛИМ, ПАТ. Жидівська національна рада дала жидам 5 вказівок у звязку з їхньою опору на протест проти брит. політики у справі Палестини:

1 переводити військові вправи молоді,

2 скріпити краєву продукцію, щоб зменшити імпорт, отже й доходи з мит,

3 не співпрацювати з брит. адміністрацією,

4 не платити податків,

5 як найменше користати з установ публичного ужитку.

ЄРУСАЛИМ, ПАТ. В неділю зорґанізували жиди великі маніфестації в Єрусалимі та в Гайфі. Поліція привернула лад у місті щойно коло 20. год., уживаючи слізних ґазів. У Гайфі дійшло до терористичних замахів

НЕЛЄҐАЛЬНІ ІММІҐРАНТИ.

ЄРУСАЛИМ, ПАТ. У Палестині причалило 300 нелеґальних жидівських імміґрантів, які від довшого часу кружляли здовж палестинського побережжа на малім грецькім пароплаві.

# Чеські фашисти виступили з „партії національної спільноти".

НОВЕ СТАНОВИЩЕ БУВШОГО МІНІСТРА ХВАЛЬКОВСЬКОГО.

ПРАГА, ПАТ. Як повідомляє орґан протекторату „Дер Ноє Таґ", виконавчий комітет чеської фашистівської партії рішив виступити з „партії національної спільноти". Фашисти закидують мабуть тій партії, що вона не зуміла боронити чеських національних інтересів.

През. Гаха приняв провідника фашистів Ґайду, який мабуть подав йому умовини, під якими фашисти погодяться на дальшу співпрацю.

БЕРЛІН, ПАТ. Б. міністр Хвальковський став послом протекторату Чехії та Моравії у Берліні. Його становище подібне до становища колишніх послів німецьких союзних держав, що їх скасував щойно Гітлер.



# Самоуправні вибори у Львові.

В неділю 21. ц. м. відбулись у Львові вибори до міської ради. У місті панував назагал спокійний настрій, не було помітного більшого зацікавлення виборами. Фреквенція була мабуть невелика. До ніяких поважніших інцидентів у звязку з виборами не дійшло.

Урядові висліди виборів оголосять щойно в понеділок по полудні.

### РОЗБУДОВА ШВЕДСЬКОЇ ФЛЬОТИ.

ШТОКГОЛЬМ, ПАТ. Обі шведські законодатні палати приняли урядовий проект будови двох кораблів оборони побережжя по 8 000 тон. Внесок консерватистів, щоб купити 4 моторові торпедовці, відкинено.

### ДИМІСІЯ ГОЛЯНДСЬКОГО МІНІСТРА СКАРБУ.

ГАҐА, ПАТ. Голяндський міністр скарбу Вільде подався до димісії. Провід його ресорту перебрав тимчасово премієр. Причиною димісії було непорозуміння з іншими членами уряду у справі розбудови фльоти.

### НІМЕЦЬКО - ЛИТОВСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНИЙ ДОГОВІР.

БЕРЛІН, ПАТ. Міністр Рібентроп та мін. Урбшис підписали німецько - литовський господарський договір. Литва дістала дві вільні смуги у мемельській пристані.

### ЛІКВІДАЦІЯ БРИТІЙСЬКОГО ПОСОЛЬСТВА У ПРАЗІ.

ПРАГА, ПАТ. Британський уряд рішив зліквідувати своє посольство у Празі. Персонал посольства виїхав з Праги в неділю.

ШТОКГОЛЬМ, ПАТ. Шведське посольство у Празі зліквідовано, зате рішено оснувати посольство у Білгороді.

### ПРОМОВА БРИТІЙСЬКОГО КОРОЛЯ.

ОТТАВА, ПАТ. Король Юрій виголосив промову при відслоненні памятника у честь 60-тьох тисяч канадійців, що згинули у світовій війні. Він закінчив промову словами „Без свободи не можна мати тривкого мира, без мира — тривкої свободи".

В суботу королівська пара була на великій ревії канадійської армії перед парляментом. Ревії приглядалося коло 100.000 осіб.

### ЮГОСЛОВЯНСЬКИЙ РЕҐЕНТ ІДЕ ДО НІМЕЧЧИНИ.

БЕРЛІН. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє, що югословянський реґент кн. Павло з жінкою приїде 1. червня до Берліна.

# Дрібні вістки.

**Британський** уряд заявив японському, що зміна статуту міжнародньої концесії в Шангаю неможлива без порозуміння з Китаєм.

**Румунський** міністр закорд. справ виїхав до Турну Северін на стрічу з югословянським міністром закорд. справ.

**Еспанське** свято перемоги закінчилося двома великими приняттями: для дипльоматичного корпусу та для 5.000 старшин.

**Французькі** соціялісти уладили у Клермон Ферран збори, на яких виступив Блюм в обороні закордонної політики теперішнього уряду.

**Американський** гидроплян „Єнкі Кліпер", що вилетів з Америки, причалив на Азорах.

**Британська** господарська місія в Атенах покінчила працю над господарським зближенням між Анґлією та Грецією.

**На німецькім** спортовім летунськім майдані Рангсдорф під Берліном літак без пільота віхав на стіну фабрики та запалив припаси бензини. З трудом зльокалізовано пожежу.

**Французька** воєнна фльота зложить низку візит у британських, бельгійських та голяндських пристанях.

**Рада Ліґи Націй** збирається на 105 сесію в понеділок, щоб розглянути справу реміліторизації Аляндських островів та заклик китайського уряду.

**Б. британський** премієр Болдуін, голова консерватистів, виголосив промову, в якій висловив повну солідарність з політикою уряду.

**Міжнародня** аеронавтична конференція відбулася в Кракові. Взяли у ній участь шефи летунської служби Анґлії, Франції, Німеччини Голяндії, Бельгії, Швайцарії, Данії і Польщі та норвеський обсерватор.

**Зїзд польської „морської та кольоніяльної ліґи"** відбувається в Торуні.

# Спортова сторінка.

## Україна зовсім без форми.

**УКРАЇНА — КОРОНА (Самбір) 2:2 (1:0).**

Глядачі, що їх спешених недавніми двома неуспіхами чорно-червоних зібралося на цих змаганнях ледви 1000, виходили зовсім спантеличені й огірчені. Такої слабої гри України, як у сьогоднішній стрічі давно ми вже у Львові не бачили. Вистане згадати, що щасливий нерішений вислід чорно-червоним вибороли в дійсності 4 грачі: Гнура, Мікльош II, Каратницький і до деякої міри Скоцень II. Зокрема Гнура був справжнім героем цієї стрічі, бо оборонив у кільканацяти, здавалося, безнадійних ситуаціях. Крім того виловив він теж багато лекших і тяжчих стрілів та вільних. Якби лиш половину тих ситуацій, що він їх бравурно оборонив, Корона була використала, то Україна могла зійти з грища з пайкою трьох або чотирьох воріт страчених. Заслугу здобутих воріт може собі приписати Мікльош II, що був мотором всіх офензивних акцій у нападі. Йому помагав Скоцень II, але його так дбайливо пильнували помічники Корони, що він не міг нічого вдіяти. Зате він працював як четвертий помічник і держачися позаду стягав на себе кількох грачів, щоб таким чином відтягнути інших напасників. При слабій грі тих напасників зусилля Скоценя не давали великого ефекту. Позатим Мікльош I. без форми і без тренінгу, Магоцький без щастя, Магоцький II. слабий, як у нападі, так і в помочі. Деяке оживлення в нападі вніс у другій половині Тихоліз, який був кращий в офензиві, як у помочі.

Сьогоднішня поміч мала один із найслабших своїх днів у сезоні, якщо брати її гру, як цілість. Ні Тихоліз, ні тим більше Магоцький II. не були для швидких напасників Корони ніякою перешкодою. Іншими словами поміч складалася тільки з двох грачів: Каратницького і Гошовського. Та Гошовський грав добре тільки першу половину, у другій вибився зовсім зі сил. Каратницький мусів грати на цілій лінії помочі, що теж на ньому відбилося, бо при кінці змагань добував зі себе вже останки сил. Магоцький II зовсім спух по першій половині і тільки статистував. (Всеж таки при довшім і совіснім тренінгу Магоцький II. міг би ще чорно-червоним принести деяку користь. Але без праці — даремний труд).

Залога у складі: Скоцень—Воробець, при швидкім та агресивнім самбірськім нападі випала блідо. Нерішучі інтервенції заложників створювали часто небезпечні ситуації. Гнура, як ми вже згадували, був героем дня. Пущених із найближчої віддалі воріт не міг боронити.

Знайти оправдання для слабої гри чорно-червоних тяжко. Тим більше важко, що Україна всеж мала ще деякі дані на здобуття мистецтва. Автім і віцемистецтво так легко при теперішніх обставинах не прийде. При тому погану прислугу зробили теж змагуни України Сянові, дозволюючи слабій Короні вивезти зі Львова один пункт. Загальне враження всіх глядачів, що виходили огірчені до краю зі змагань — це повний брак амбіції в більшости грачів України. Одиноке оправдання для слабої форми — це хіба перетомлення 3 метчами в одному тижні підряд.

Корона загрожена деградацією заграла незвичайно жертвенно, з величавою амбіцією, зовсім не застрашившись України, овіяної ореолом найкращої дружини О. Л. А що при амбіції та жертвенности Корона має кількох незлих грачів, то не диво, що вона переважала майже цілу першу половину та з початку другої. Її головні прикмети гострий старт до кожного мяча та швидкість.

Хід гри: Наступ України починається добрим стрілом Мікльоша II, популярного Яся. Протинаступ Корони приносить стріл лівого крайника. Україна намагається ще кілька разів наступати, але акції нападу раз-у-раз рвуться. Самбірська дружина осягає легку перевагу. Один із її наступів затримує на лінії карного поля Скоцень II рукою. Дуже гострий вільний стрілений у правий ріг боронить ефектовно Гнура. Це знову заохочує червоно-чорних, які осягають перший ріг, одначе без ефекту. Головні наступи переводить самбірська дружина правим боком, де Тихоліс вінк не може собі дати ради зі швидким і пробоєвим крайником. У той час пописується Гнура, який рятує кілька разів у дуже небезпечних ситуаціях, вибираючи іноді мяч із ніг самбірським напасникам. Україна реваншується тільки кількома, доривочними випадами, які вриваються зправила на добре диспонованих заложниках. Одиноким напасником, що час до часу турбував воротаря Корони був Мікльош II. Він теж здобув прецизійним стрілом із рогу перші ворота. Самбірці мали ще кілька нагод здобути ворота, але Гнура був для них непереможною перешкодою. Деякі напасники Корони просто руками розводили, коли він ловив грізний стріл із кількох кроків.

Початок другої половини приносить сензацію. Магоцький II, який не міг стримати лівого крайника, фаулює, суддя наказує вільний коп і Барбара здобуває головою ворота для Корони. По страті воріт Україна на якийсь час тратить рівновагу, що використовує Корона й переводить раз-у-раз грізні акції. Один із таких небезпечних наступів самбірців знову приносить їм успіх. Магоцький знову не може стримати крайника, який подає попри залогу до необставленого Мікольяка і 2:1 для Корони. І щойно страта других воріт розбудила в напасників України приспану енергію. У висліді не треба було довго ждати на вирівнання. Скоцень I підіaдить із залоги поза свою половину, подає до Тихоліза, той перекидає мяч до Мікльоша, який гостро стріляє в ріг. Від тієї пори починається перевага України, але Корона бориться мудро, намагаючися вдержати вислід, що їй теж вкінці вдається. Не зважаючи на перевагу чорно-червоних напасники самбірської дружини до самого кінця непокоїли Гнуру, який теж немало напрацювався, щоб удержати ремісовий вислід. При кінці можна ще було побачити кілька вільних, що їх осягнула Україна, ефектовний пробій Скоценя, який переїхав кількох грачів Корони і остаточно суддя п. Нусенблят (д. добрий) відсвистав кінець змагань

---

## Сян здобув на Гасмонеї дорогоцінний пункт.

**СЯН — ГАСМОНЕЯ 0:0.**

**Перемишль, 21. 5. (вл. тел.)**

Сян вирвав у сьогоднішній стрічі дорогоцінний пункт Гасмонеї, хоч вислід кривдить перемиську українську дружину, яка була весь час у переваві й повинна була стрічу виграти. На нерішений вислід зложилося багато причин, одначе найголовнішою з них був величезний стріловий пех напасників Сяну, які не використали багато підворітних ситуацій. Дуже добре теж грала залога жидівської дружини, зокрема Геніг. Чималу заслугу в нерішеному висліді, який Гасмонея може вважати для себе щасливим, має теж Блят, який боронив у багатьох небезпечних ситуаціях. При тому всьому Сян грав третій із черги важкий метч у вісьмох днях і ясно, що всі грачі чули попередні змагання в ногах.

Гра була весь час жива, живіша як у стрічі з Чорними, бо не було опови. Сян увесь час переважав, але не зміг використати догідних ситуацій. Обі дружини грали дуже жертвенно, при чому Гасмонея переважала сяновиків технічно. Зате Сян був швидший, а зрема напад був грізніший. Коли порівняти обі напади, то в Сяні краще виглядає середущa трійка. Добре грала залога. Поміч краща, як у попередніх змаганнях. Чупула на воротах дуже добрий.

Гасмонея виступила у звичайному складі. Її найкращою частиною, як ми вже згадували, була залога зі знаменитим Генігом, через якого нападові сяновиків важко було пройти. Підворітних ситуацій мав Сян більше. У другій половині сяновики зіпхали Гасмонею під її ворота, яка до самого кінця обмежувалася тільки до дефензиви.

Здобуваючи на Гасмонеї один дорогоцінний пункт Сян скріпив свою ситуацію, але й надалі мусить напружити всі сили й нерви, щоб до самого кінця видержати у свому переможному поході, який у висліді забезпечить перемиській українській дружині заслужене право на побут в Окружній Лізі. Сянові залишися ще троє змагань, з того дві стрічі в себе дома (ВКС і Погонь - Стрий) та один виїзд до Корони. Віримо, що всі ці стрічі сяновики вирішать у свою користь.

Суддя п. Віґза.

## Інші висліди Окр. Ліґи.

ЛЬВІВ. **Погонь I.Б—ВКС. 2:2 (1:0).** Щасливий вислід для ВКС-у. Погонь у сильно резервовому складі. ВКС. слабий технічно. Ворота для Погоні здобув Матіяс I, для ВКС-у Скорронек із карного і Штвер. Суддя п. Драбіковський.

ЛЬВІВ. **Чорні—Юнак 2:2 (1:2).** Гра гостра й навіть брутальна. Суддя виключив із гри Козака й Адамовича з Чорних та Макомського з Юнака. Ворота для Чорних здобули: Козак і „Фелікс" з карного. Суддя п. Гловач.

СТРИЙ. **Погонь—Лехія 3:2 (0:1).** Погонь не використала своєї переваги цифрово. Погонь здобула ворота зі стрілів: Базільского 2 (1 з карного) і Стефанишин, Лехія зі самовбивчого стрілу і з карного Литвиновича. Суддя п. Вебер.

РЯШІВ. **Ресовія—РКС. 1:1 (1:0).** Ворота для Ресовії здобув Брилак, для РКС-у Зуб з карного

## Табеля Окр. Ліґи.

| | | | |
|---|---|---|---|
| 1) Юнак | 20 | 32: 8 | 54:23 |
| 2) Україна | 20 | 26:14 | 49:30 |
| 3) Чорні | 20 | 25:15 | 39:28 |
| 4) Погонь I Б | 20 | 23:17 | 48:33 |
| 5) Погонь Стр. | 20 | 21:19 | 48:37 |
| 6) Гасмонея | 20 | 20:20 | 24:25 |
| 7) Сян | 21 | 18:24 | 26:45 |
| 8) Лехія | 19 | 17:21 | 25:29 |
| 9) Ресовія | 20 | 17:23 | 34:39 |
| 10) Польонія | 19 | 17:21 | 30:42 |
| 11) В. К. С. | 19 | 14:24 | 32:32 |
| 12) Р. К. С. | 20 | 14:26 | 15:27 |
| 13) Корона | 20 | 14:26 | 31:54 |

## Державна Ліґа.

**Познань. ПОҐОНЬ—ВАРТА 1:0 (1:0.**

Несподівана перемога Погоні на гарячому для неї познанському терені. Ворота для Погоні здобув Волянін у 33 хв. першої половини. Суддя не признав одних правильно здобутих воріт. Суддя п. Лінке.

**Варшава. АКС — ВАРШАВЯНКА 4:0 (0:0).**

Ворота здобули: Похопін, Восталь, Сохан і Пйонтек. Суддя п. Кухар.

**Катовиці. РУХ—УНІОН ТУРІНҐ 12:1 (3:0).**

Вілімовський здобув 10 воріт, Петерек 2. Одинокі ворота для У. Т. здобув Свентославський з карного.

**Краків. ВИСЛА — ҐАРБАРНЯ 1:1 (1:1).**

Ґарбарня була ліпша. Ворота для Висли здобув Філек, для Ґарбарні Скшинський.

## А-кляса.

ДРОГОБИЧ. 21. 5. (вл. тел.) **ТУР—СКАЛА 4:0 (0:0).** Скала не має щастя до дрогобицького Туру і постійно з ним програє, навіть у найкращій своїй формі. Цим разом на програну зложилося те, що воротар Скали мусів покинути розбитий у другій половині грище. Його заступник завинив другі ворота. Спешена Скала, яка в I. половині переважала, пешиться стратою тих воріт і дає себе зіпхати до дефензиви. Коли Тур здобув треті ворота з карного, Скала тратить до решти надію.

Суддював п. Бик зі Львова.

БОРИСЛАВ ((вл. тел.). **СТШЕЛЄЦ—ДНІСТЕР 3:0 (1:0).** До високої програної Дністра причинилася слаба гра воротаря самбірської дружини, який вибігами створював небезпечні ситуації та завинив двоє воріт. Суддя п. Соболта.

БОРИСЛАВ. **КАДІМА—БЕТАР 3:0 (2:0).**
ПЕРЕМИШЛЬ. **ПОЛЬОНІЯ I Б—СЯН I Б 0:0.**
ТЕРНОПІЛЬ. **СПАРТА—КРЕСИ 3:1.**

## Б-кляса.

**ЗОРЯ — ЗЕНІТ 3:1 (1:1).**

Безнадійна гра цілої ремісничої дружини. Гра велася весь час на половині противника, а безрадний напад Зорі не потрафив підвищити висліду, хоча мав безліч догідних підбрамкових позицій. Суддя п. Кас.

**Львів. ЛЬОТ — СТЕП 2:1 (2:0).**

У другій половині гра стала незвичайно гостра, а то й брутальна. Степ здобув ворота зі самовбивчого. Ситуація Степу починає ставати трагічна. Суддя п. Гельцель.

**Станиславів. ПРОЛОМ — АДМІРА 2:0 (1:0).**

Заслужена перемога Пролому. Суддя п. Баєр.

**Калуш. ЗОРЯ — ТЕСП II 1:1 (1:1).**

**ЗОЛОЧІВСЬКА РУСАЛКА В Б-КЛЯСІ.**

**Золочів. РУСАЛКА — СОКУЛ (Броди) 2:1 (1:1).**

За один рік змагань в Ц-клясі Русалка здобула в рекордовому відношенні мистецтво, не стративши ні одного пункту. Після цієї перемоги Русалка ввійшла до Б-кляси тернопільської підокруги. Ворота для Русалки здобув Строчан.

**АКТОРИ НА СТАРТІ.**

**Камінка Стр. КС „БУГ" — УСТ „ҐОНҐ" 3:0 (2:0).**

Товариські змагання спортовців - акторів закінчилися по амбітній грі програною.

**МІЖНАРОДНІ ЗМАГАННЯ.**

Берестя. **КОВНО—РЕПР. БЕРЕСТЯ 7:1.**
Варшава. **КОВНО—ПОЛЬОНІЯ 2:2 (0:0).**
Відень. **РЕПР. ВІДНЯ—ПРОТЕКТОРАТ 7:1 (5:1).**
Варшава. **НІМЕЧЧИНА—ПОЛЬЩА 2:1.**

Ситківкові змагання за чашу Дейвіса. По двох днях веде Німеччина 2:1.

---

**Кожний українець, кожна українка і кожна українська установа повинні вважати собі за національний обовязок і найбільшу честь належати до всенародного Т-ва Рідна Школа і мати членську виказку.**

## Сторінка без політики.

# МОНОКЛЬ НЕРОНА.

Людське око це найшляхотніший з усіх людських органів, але й одночасно найменш досконалий. Про це люди переконалися вже давно, але ніде не можемо знайти вісток, як високо стояло мистецтво лікування ока в старовині. Щойно в хроніках з середнєвіччя зустрінемо про це деякі згадки, м. ін. таку, що в цьому часі продавці окулярів мандрували, як дивовижні купці з міста до міста.

Єдиною вісткою зі старовини, яка стверджує уживання скла, це звіт Плінія про Нерона, який у часі гляділорських дужань у цирку мав тримати завжди перед оком зелений монокль. Це й дало деяким дослідникам притоку вважати Нерона винахідником окулярів, але пізніші досліди виказали, що римський імператор нічим не заслужив собі на таку похвалу.

Нерідко можна почути думку, що винахідниками окулярів є китайці, але й це мало правдоподібне, бо старі мандарини, хоч і носили окуляри, то не на те, щоб краще бачити тільки, щоб зазначити цим свою повагу. Д-р Грееф, відомий берлінський офтальмольоґ, твердить, що правдиві окуляри привезли з собою до Китаю европейські місіонарі в XV. ст. Щойно в XIII. ст. зявляються в нас окуляри ріжних родів. Малярі середневіччя зобразили кількох апостолів і святих, навіть Дитя-Христа з окулярами, що свідчить про фантазію мистців.

Найбільший вплив на створення окулярів мав напевне англійський францісканець, чернець Роджер Бейкон, який у час своїх оптичних експериментів в р. 1267, незалежно від сучасних йому арабів Альгазана та Ібн Іль Пайтема, відкрив, що відпадки скляної кулі побільшують письмо. І від цього скла до читання до окулярів був уже лише крок, хоч багато часу проминуло, заки створено окуляри такі досконалі як їх маємо сьогодні.

М. В. Дольницький.





## Хто відкрив Америку?

В Німеччині відкрили недавно якийсь альманах з XV. віку. З тексту й ілюстрацій цього альманаху мало б виходити, що Америки не відкрив Колюмб, а німець Ганс Мілер, астроном і астрольоґ. Німецька преса каже, що оцей Мілер „самостійно і без нічиєї помочі" дав астрономічні дані для експедиції Колюмба і нарисував йому карту його подорожі. Відомо, що італійці давно вже відмовляють еспанцям права називати Колюмба еспанцем. Тепер же німці з другого боку відбирають вінок слави генуенцеві, заявляючи гордо у своїй пресі: „І так іще раз північні варвари показали шлях латинській расі".

## ЛАСУНИ І СМАКУНИ ЗВІРИННОГО СВІТА.

Нелегко вигодувати мешканців зоольогічного саду і це не зовсім дешево. Щоб виживити всіх гостей льондонського звіринця потрібно на це річно 300.000 зол. Про лакоминки тварин оповідає директор акварії в одному свому звіті. Він розріжняє ласунів і смакунів. Морський лев — наприклад — дістає денно 18 кільограмів риби, а річно на його поживу видають коло 5.000 зол. Довший час жили морські льви разом із пінгвінами, аж одного дня дістали вони один кусник риби. Почалася боротьба за поживу й у висліді морський лев заїв пінгвіна. Від тоді морські льви засмакували мясо пінгвінів і їх мусіли відокремити.

Струс знаний з того, що його шлунок приймає всяку всячину. Коли розрізати шлунок струса, то між ріжними дрібницями можна там знайти хусточки, рукавички, шпиньки, золотий чашийник, цвяхи та монети.

Величезних вужів годовано звичайно кочачим мясом. Одного разу вуж, що був у звіринці шість місяців не схотів їсти. Тоді спробували дати йому гуску і показалося, що вона незвичайно йому смакувала. Коли побачив це другий вуж, почав йому видирати добичу. Вужі проглинають страву так механічно, що можуть у завзятті проглинути один одного. Цікаво, що вужі можуть довго не їсти. Рекорд побив один вуж, що голодував чотири роки та один день.

Велику ролю грає у відживлюванні риб в акварії — намул. Озеро має всілякі елементи, що заступають вітаміни. Учені не можуть знайти ріжниці між водою акварії і морською водою, а всеж бувають риби, що впущені до акварії — гинуть.

Особливішим смакуном є ґориль Моїка, що важить 135 кільограмів і належить до улюбленців льондонського звіринця. Його карта страв ріжнородна, але старанно підібрана. В 8-ій год. зранку він дістає велику пригорщу вівса з молоком і пів літри молока з чаєм. В 14-ій годині на його обід складається: 1 кґ. винограду, 10 бананів, 1/4 кґ. яблук, 3 помаранчі, 1/4 кґ. салати, цибулі моркви і цукрової трощі. В 18-ій год. дістає ґориль горнець чаю і хліб з маслом. Тричі в тижні він заїдає потравку з курки. До цих страв додають також препарати з вітамінами.

З нім. Ю. К—ш.



# Знайдений скарб.

Рівно рік тому у Парижі, коли зруйнували один дім знайшли в його льохах багато золотих монет з доби Людовика XV. Ствердили, що цей скарб закопав був королівський радник Нівель, що залишив ціле майно своїй дочці. Цими днями паризький суд рішить, кому передати всі ці золоті монети вартости півтора міліона франків. Претенсії до скарбу мають передовсім робітники, опираючися на законі, що коли мине один рік і один день, а власник знайденої речі не зголоситься, вона стає власністю знахідника. Заявляють свої претенсії і нащадки Нівеля. Сама управа міста Парижа має теж деякі підстави домагатися цього майна для себе. Не менші права має той, хто купив дім, бо все, що знаходиться на тій території стає його власністю

—o—

## Процес наслідників Абдуль Гаміда.

Турецький султан Абдуль Гамід, умираючи залишив 30 вдів, з яких 9 живе досі. Всі вони виступають тепер з претенсіями до палестинського уряду, щоб передав їм спадщину у землях, залишених у Палестині вартости 300 міліонів фунтів. Майже третина Палестини належала приватно до Абдуль Гаміда. Коли його скинули з престолу, турецький уряд признав його землю державною власністю, а після льозанського договору перейшли його землі до палестинського уряду. Палестинська юридична комісія відповіла вдовам султана, щоб вони звернулися зі своїми претенсіями до найвищої інстанції: тайної ради англійської корони.

# Музей загробних голосів.

При бібліотеці вашингтонського парляменту знаходиться музей, де зібрані плити з голосами найславніших сучасників. А тому, що більшість із них уже не живе, він називається музеєм загробних голосів. Старі грамофонові плити витерті, отже ріжними новими технічними засобами їх модернізують, випускаючи немов нове видання старих голосів. Є між цією збіркою теж історична промова Едварда VIII., віндзорського князя, як він зрікається престолу. Апарат передає всі тремтіння схвильованого голосу того, що промінял престіл Англії для пані Сімпсон.

—o—

# Гумор.

### ВНОЧІ У НЮ-ЙОРКУ.

Бандит приклавши дуло револьверу до виска еміґранта, який саме приїхав до Ню-Йорку.

— Гандс ап! — (руки догори)

Еміґрант:

— Будь ласка, дозвольте, добродію, що я загляну до словничка, бо я не розумію американської мови

### СКРОМНА МРІЯ.

Зійшлося трьох дурнів. Вони оповідають собі всякі грошеві клопоти. Один з них нараз зідхає:

— Я хотів би, щоб усі мішки, усякі: великі, малі і найменші, які тільки істнують на світі — були моєю власністю і щоб кожний такий мішок був повний золота! Ось тоді я був би багатий!

Другий зневажливо махнув рукою:

— А я бажав би бути власником Дніпра та Чорного Моря і щоб вони замість води мали в собі чорнило. І тоді я хотів би мати стільки грошей, скільки я міг би написати чисел тим чорнилом!

Третій мовчить. Обидва приятелі питаються:

— Ну, а ти, яке хотів би мати багатство?

— Я хотів би стати загальним спадкоємцем вас обидвох, коли ваші мрії здійсняться

### ЦЕ НЕ ДЛЯ НЬОГО.

Один з наших професорів, учителів природи, побачив на ринку скінченого фільософа, який не маючи змоги дістати посаду — торгує всячиною.

— Алеж добродію — ви маєте тут отруйні гриби!

— Це не для мене — відповідає добродушно фільософ — я їх не думаю їсти, а хочу їх подати.

## Виселили зі Стрийщини

Адміністраційна влада виселила зі Стрия диригента „Стрийського Бояна“ і дугої оркестри п. Буднів-Будного, що довший час проводив хорами у Стрию. Дня 15. травня п. Буднів виїхав зі своєю мамою на захід, залишаючи за собою правдивий жаль і добрі спомини чесно сповнюваного обовязку. Стрий знову тепер без диригента, хоч старших диригентів є кількох і то добрих.



## НОВИНКИ

**23 ТРАВЕНЬ** ВІВТОРОК
Ст. ст. 10. травня [illegible]
Симеона Зилота.
Лат. Дезидерія.
Сонце: схід — 3.28, захід — 19.14.
Місяць: схід — 8.21, захід — 23.30

Завтра: 24. травня. Середа.
Ст. ст. 11. травня 1939.
Мокія свящ.
Лат. Іванни вдови.
Сонце: схід — 3.27, захід — 19.15.
Місяць: схід — 9.46, захід — 0.00.

— **Вже появився** у мистецькому виконанні **портрет Їх Ексц. Митрополита Шептицького.** Дохід призначений на будову церкви у Прилбичах — родинному селі Митрополита. Розмір 40×70 цм. Можна набути у всіх книгарнях. Замовляти у В-ві „Рідна Книжка“, Львів вул. Тевтинська 3. Ціна портрету разом з пересилкою 2.25 зол. — **Комітет будови церкви у Прилбичах.** 988 —10

— **Конкурс молодих співаків,** що його улаштовує Супром відбудеться в днях 24. і 25. ц. м. (середа, четвер) в малій салі Лисенка год. 7.30 ввечір. Обі конкурсові авдиції відбудуться прилюдно. Дня 26. ц. м. в пятницю у великій салі Лисенка в год. 8. ввечір відбудеться концерт лавреатів конкурсу. Думаємо, що перша цього роду імпреза в нашому дотеперішньому музичному житті, в якій бере участь поважне число учасників, зацікавить наше громадянство. —2

— **Скажіть знайомим,** що модні торбинки, парасолі, валізки, течки, пуляреси, портфелі, дарунки — купуємо тільки з українськім магазині „ТЕКА“ Богдан Гірняк, Львів, Шайнохи ч. 3. 92 1—4

— **Гарне футро кримське** — це золото. Набудете його у нас, тільки у Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3. Тел. 254-46. 1430 а —?

— **Магазин постелі Р. Джала** — Львів, Хорущини 5, поручає ковдри, матраци — переробляє ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. Приймає піря до прання. Тел. 294-81. 1022 3—100

— **Наші читачі** повинні тямити, що у Львові, в самім центрі — Ринок 14 міститься український магазин білля і постелі Михайла Проця. Магазин тепер значно поширений і засоблений у першорядний товар, має на складі всіляке найвибагливіше білля мужеське і жіноче, шовкові панчішки, рукавички, шалички тощо. Спеціяльний відділ ковдер, матераців, подушок з піря і постелевого білля. Переводіть гасло „Свій до свого“ при корисних для себе цінах і першорядній якости товару.

— **Весняні квіти фотографуйте на кольорових фільмах „Агфа-Кольор-Ной“.** — Дістанете в українській фотокрамниці Е-КОМІ, Львів, Сикстуська ч. 29, тел. 203-30. —2

— **В чиїх руках спочиває торговля в Польщі?** В останнім числі „Статистичних Відомосьці“ подані дані, що відповідають на питання в чиїх руках находиться торговля в Польщі. Ці дані спираються на списах купців, які викупили в 1938 р. промислові свідоцтва. Виявляється, що в Польщі є 221.193 жидів-купців, що дає 47 прц. загальної скількости купців. Купців католиків є 192.420, значить 41 прц., 24.388 купців-магометан, караїмів та інших віроісповідань (5.2 прц.), 11.352 купців-лютеран, 9.643 православних (2,1 прц.) і 9.778 греко-католиків (1,2 прц.). Польські часописи звертають тепер на те увагу, що 15—20 літ тому в жидівських руках знаходилося приблизно 60 прц. торговельних підприємств. Тепер ця цифра впала до 47 прц. Таким чином жиди є далі найсильнішою групою, одначе вже не творять більшости серед купецтва в Польщі. В поморській воєвідстві вони творять 11 прц., на Поліссі 65 прц., на Волині 67 прц. У тих двох останніх воєвідствах скількість православних купців перевищає число купців-католиків, як теж у станиславівськім та тернопільськім воєвідстві скількість купців-греко-католиків перевищає відсоток купців римо-католиків.

— **Ліга Охорони Звірят** у Львові при вул. Зиблікевича 5 а) повідомляє, що може дарувати гарні, расові і здорові собаки та коти, що або погубилися, або їх без жалю викинули давні власники.

— **З львівського Рятункового Поготівля.** У квітні ц. р. львівське Рятункове Поготівля уділило помочі 1.445 особам, з того 880 особам в амбуляторіях і 565 особам у місті. Рятункове Поготівля відвезло до лічниць 388 осіб, до дому відвезло 84 хорих, або ранених осіб. Зпоміж осіб, яким Рятункове Поготівля помагало, померло 5 осіб, 415 осіб було ранених і побитих, 2 особи постріляні, 31 осіб мало зломані кости, 17 осіб занедужало на кровотечу, 32 особи були попарені й попечені, 24 особи отруїлися, або намагались отруїтись, одна особа вискочила з вікна й потовклась, одна особа повісилась. Автомобілі й автобуси переїхали в квітні 11 осіб, трамваї переїхали 7 осіб, вози 12 осіб, з високих місць впали 6 осіб, одна особа збожеволіла, 28 жінок кликало Рятункове Поготівля на поміч при пологах, пороненнях і т. д. Крім того Рятункове Поготівля помогло 329 хорим при перевозі.

— **Зміна у трамваевім русі.** У звязку з перебудовою вулиці й рейок при вул. Дверницького від 21. ц. м. аж до закінчення будови буде стриманий трамваевий рух на тій вулиці. Вози лінії „7“, які їздили до Технічної Школи, будуть їздити до площі Східних Торгів через вул. св. Софії і Понінського.

— **Львівська хроніка.** В домі при вул. Сикстуській 15 затроїлася ґазом 31-літня Марія Вагас. Поготівля відвезло жертву затроєння до шпиталю. — На вул. Жовківській авто потрунуло 39-літню Теклю Ґорай, яка сильно потовклася і зазнала при тому мабуть внутрішньої кровотечі. І її відвезла каритка Поготівля до шпиталю. — До крамниці „Єдносьць“ при вул. Гіляревича 28 вломилися невідомі справники і забрали багато споживчих артикулів та косметичних. — Шофер Кирило Павлюк повідомив поліцію, що коли він пере[illegible]

## Що писало „Діло“ 50 років тому.

Вівторок, 21. травня 1889.

### „ДЕ БУДЕ БІЛЬШЕ РЕВНОСТИ, ТАМ БУДЕ ПЕРЕМОГА“.

У звязку з соймовими виборами, український виборчий комітет богородчанського повіту видав таку відозву до духовенства:

„Де буде більше ревности, там буде і сила більша, там буде й перемога... У боротьбі за якнайкорисніше заступництво в соймі треба й Вам, душпастирям зайняти становище відповідне Вашим інтересам як руського священства і разом із тим громадян Руси. Не брати участи в тій, для кожної суспільної верстви, отже й для священства, такій важній боротьбі, було би гріхом не тільки супроти нашої батьківщини, якої громадянами ви є, але й навіть супроти самого священства, як стану, який заступати й боронити маєте право й обовязок“.

### ВТОМЛЕНИЙ БІСМАРК.

На засіданні парляменту промовляв кн. Бісмарк. Його промова була кривана, гадки часто повторювалися, голос слабий. Взагалі кн. Бісмарк робив враження втомленої людини. Тільки там, де він говорив про вільнодумців або соціял-демократів запалювався і говорив пристрасно. Кн. Бісмарк говорив: „Я вже останній раз говорив тут, що не тому не беру участи в нарадах, що вони мене не цікавлять, але тому, що не маю сили. Тому то я мусів взяти собі найважливіший обсяг праці й обмежитися тільки до заграничної політики, а у внутрішній тільки до головного її напряму.“

### БУНТИ СЕЛЯН У ЛЬОМБАРДІЇ.

Міляно, 21. травня. У Льомбардії повторились наново бунти селян. Кількох жандармів і поліцистів ранено. Арештовано багато анархістів і знайдено у них докази, що вони вирішили були викликати революцію.

---

НОРМАН ДЕННАЙ

## Чари місяця.

III.

Іляріон курив, а коли дим мотався по його блідому, вузькому та спрацьованому обличчі, він боровся сам зі собою й намагався упорядкувати свої думки. Він провалився. Кожний гріш, який він лиш роздобуде мусітиме тепер іти на заспокоення вірителів Союзу. Пятнацять літ праці, і все надаремно! Навіть цей замок мусить піти. З пятнацятилітньої праці нічого не [illegible].

[illegible] здавалося, що він змарнував ціле [illegible] життя. Ось над ним лежить і дрімає старе замчище, мріє певно про старовічні лицарські часи, коли з відвагою пускалися люди шукати пригод у тому романтичному світі. А які-ж то [illegible] він у своєму житті? [illegible] це [illegible] загрібати гроші, сидячи на стільці [illegible] розмовляти телефонічно? І щож тепер [illegible] робити? Може взятися добувати нове [illegible] Йому було лиш тридцять пять років. І [illegible] би він з новим майном, якби його [illegible]? Це все йому якось так осто[illegible].

[illegible] глянув вгору на [illegible] повний місяць, що [illegible] холодно та байдуже споглядав на землю, якби знав, що не найде тут нічого [illegible] цікавого.

„[illegible]“ — подумав уголос. „Нічого тут [illegible] нема! Нічого, крім глупого [illegible]!“.

Цілий світ пустий! Він провалився — збанкротував. Серце його зломане. А проте почував у собі щось, що не піддавалося.

„Розвіялася вся суєта світа і не лишилося на землі нічого уваги гідного для ясного зору місяченька!...“

Ця цитата пригадалася йому нагло і вона йому сподобалася. Він повторив слова поета просто місяцеві в очі, якби його визивав на бій. Пустий-препустий світе! Нічого не лишилося в тобі під зором повного місяця...

А може бути, що місяць прийняв цей визов, бо в короткому часі сталося пребіль щось уваги гідного. Місяць і замчище і ніч змовилися разом і заподіяли таке, що ніякий дурман не міг би того доконати. Голова Іляріона похилилася наперед і склонилася на груди. Нерви його заспокоїлися і він за кілька хвилин заснув.

Він прокинувся під місячним світлом, що заливало його голову, і здається, що те світло збудило його. Сів і став протирати очі, коли якийсь несподіваний і чужий звук заколотив довколишню тишу. Голос подібний до пророчого залунав раптом серед ночі!

Іляріон наслухував, ще не зовсім певний, чи він дійсно прокинувся. Це був голос жіночий. Здіймався та опадав урочисто, напів співуче, одномайтно, гейби якесь далеке маячиння дзвінка. До його вуха дійшли слова:

Ой стою я на камінню, дівчина смиренька
Ні одежі, ні обуви, — як родила ненька.
Тай заношу мою просьбу, мій туск невимовний,
Та до тебе, блідолиций місяченьку повний!
Дай побачить і зоглянуть ще цієї ночі
Постать мого миленького, ясні його очі!

Настала тиша. Голос пропав таємничо, як зродився. Іляріон міг хіба подумати, що се промовляє сам дрімучий замок. Хвилинку сидів непорушно й без думок, потім підвівся легко на ноги, глянув крізь гарматній отвір у башті, коли той сам голос знову залунав [illegible] мими словами:

Дай побачить і зоглянуть ще цієї ночі
Постать мого миленького, його ясні очі!

Іляріон виставив обережно голову [illegible] низьку балюстраду і мигію сховав її, [illegible] від несподіванки. Під замком, у світлі повного місяця, на замковій редуті серед зеленої [illegible] ви стояла біла постать дівчини без одежі.

Іляріон був найобичайніший із мужчин [illegible] відхилив голову заклопотаний як той [illegible] мимохіть входить до чужої кімнати [illegible]. Але ціла скромність його не була в силі заглушити вибачної цікавости, яка заволоділа ним [illegible] вид цієї зяви.

Нараз він пригадав собі і зрозумів, [illegible] тут діло. Навіть вимовлені таємничі слова [illegible] йому зрозумілі. Стародавня легенда [illegible] мінь Джерента, на якому побудовано [illegible] походила із стародавніх часів, а [illegible] рожбицький забобон, давно забутий, [illegible] вязаний до замчища Крума. Але ніхто [illegible] початку тої легенди ані прізвища барда, [illegible] її склав. Тепер виявилося, що існує [illegible] ту легенду, [illegible] лода дівчина, що не лише знає ту легенду, [illegible] і вірить в її ворожництво і цю обставину [illegible] то б ближче перевірити.

(Далі буде).

їздив у пятницю з пл. Галицької на вул. Баторія, наїхав магістрацький віз із ледом і дишлем вибив шибу в авті та знищив дах. Відломки скла покалічили шоферові руку й вухо. Шкоди нарахував шофер на 200 зол. — При вул. Браєрівській зударилися два авта, одно приватне, друге авто Суспільної Обезпечальні. В зударі сильно ушкоджене вийшло приватне авто. — На пл. Сольських, Теодора і Краківській перевела поліція в пятницю облаву і притримала 57 осіб. Між притриманими були й такі, що їх шукала поліція за вломи, крадежі та інші проступки.

— **Припинили діяльність читальні.** Староство в Ярославі припинило діяльність читальні „Просвіти" в Дмитровичах, ярославського повіту за те, що читальня стала начеб то осередком політичної роботи в селі.

— **Мотоциклева катастрофа під Рудками.** Перед кількома днями трапилася біля Рудок мотоциклева катастрофа. Підкомісар бригади скарбової контролі в Самборі Отон Франке, який їхав у товаристві свого товариша Мечислава Шерера минав так нещасливо фіру, що їхала у протилежному напрямі, що зударився з нею. Оба пасажири важко потовклися. Першу поміч дав обом жертвам міський лікар у Рудках, відтак обох розбитих відвезли автом до лічниці в Самборі. Мотоцикль сильно ушкодився при зударі, зате фіра, її візник і 3 пасажири вийшли з цілої пригоди цілo. Поліція веде слідство, щоб устійнити, хто завинив катастрофу.

— **Кривава хроніка.** В Березові Середнім, пов. Надвірна Василь і Гриць Романчуки напали в лісі на Івана Сулятицького, якого важко побили сокирами. Сулятицький стрілив у власній обороні з револьверу і зранив Гриця Романчука у груди, його брата в лице. Бійка вибухла на маєтковому тлі. — У Битькові, пов. Надвірна 12-літній Василь Дмитрук застрілив із дубельтівки свого ровесника Станислава Рубінського. Поліція веде слідство, щоб устійнити причини вбивства. — В Пацикові, пов. Станиславів підчас танців вибухла суперечка між Теодором Джусом і Василем Качканом. Підчас тієї суперечки Качкан зранив ножем Джуса і втік. Тоді Джус підшукав собі до помочі свого іменника Василя Джуса і разом із ним пішов шукати Качкана. Оба Джуси знайшли Качкана в домі Марії Грещів і побили його мотикою на смерть. Поліція арештувала вбивників.

— **Жінка зголосилася на „живу торпеду".** ІКЦ подає, що крім ріжних зголошень мужчин на т. зв. „живі торпеди" зголосилася теж одна жінка. Це дочка повстанця з 1863. р., б. боєвичка ПОВ та учасниця боїв у 1920. р.

— **Велика пожежа на Буковині.** На Буковині, у місцевости Ворнічени вибухла пожежа, яка знищила дослівно цілу місцевість. Вогонь, що його підсичував сильний вітер, обхопив ціле село. Згоріло 260 селянських господарств. Тільки церква залишилася ціла. Шкоди внаслідок пожежі величезні, при тому 17 осіб було важко ранених.

— **Майно б. короля Альбанії.** Преса повідомляє, що б. король Альбанії Зогу склав усю свою готівку в турецьких банках. Кажуть, що сума його майна доходить до 50 міліонів марок.

— **Лявіна засипала барак.** В долині Формацца (Італія) недалеко швайцарської границі засипала лявіна на висоті 2.000 м. барак, у якому мешкали робітники, що працювали при будові електрівні.

— **Статистика злочинности в Америці.** На четверговому засіданні правничої комісії палати репрезентантів, шеф американської союзної поліції Едгар Гувер зложив звіт з ділянки своєї діяльности. Із того звідомлення виходить, що на терені Злучених Держав виконують денно 1.300 крадежей, 814 вломів, 516 автомобільних крадежей, 284 грабіжницьких нападів, 20 убивств, 23 злочини проти моральности і 12 припадкових убивств.

— **Трагічна доля трансокеанічного летуна.** Доля американського трансокеанічного летуна Шарля Пакмана, який на туристичному літаку хотів довершити перелет на трасі Ню Йорк—Стокгольм, мабуть уже перерішена. Зі Злучених Держав виступтував він ще перед двома тижнями і від тієї пори не було від того летуна ніякої вістки. Просто слід за ним загинув. Імовірно Пакманові трапилася над океаном катастрофа і він згинув у морі.



# З кіна.

**КІНО „АМПІР": „ЇЇ УЛЮБЛЕНИЙ ХЛОПЕЦЬ".**

Це кіновий бігос, що в музиці зветься „попурі" — вязанка ріжних сцен злучених тою провідною думкою, якто голівудський режисер шукає фільми під смак 200 міліонів глядачів на цілому світі. Підчас проб десь на провінції він почув кілька завваг звичайної інтелігентної дівчини, яка сміялася з неприродних сцен підготовлюваної фільми і він заанґажував її на критика своїх сценаріїв. Вона сама шукає партнера до одної песи, якої дія йде у Венеції. Очевидячки вона віднаходить його зовсім несподівано там, де і не догадувалася знайти гарного юнака з голосом. Уся вартість фільми у численних вставках — балетових, оперових і фарсових. Балет складений з танцюристок опери „Метрополітену" в Ню Йорку має прегарні сцени; крім цього чуємо великий фрагмент з опери „Травіята" і сміємося із трьох славних блазнів — братів Маркс. Фільма колірова.

**КІНО „АТЛЯНТІК": „ПІВНІЧНИЙ ГОТЕЛЬ".**

У Парижі є здається кілька готелів з назвою „Отель ді Норд" — не тільки в околиці північного залізничого двірця. Наш глядач потребував би при такій фільмі на вступі пояснення, що у багато малих паризьких готеликах не тільки піднаймають кімнати, але теж ведуть пансіон для готелевих гостей і сусідів, ще й тримають там відкритий бар-шиночок, куди кожний з вулиці може зайти на скляночку кави чи чарочку алькоголю. Дія цієї фільми йде саме в такому готелику на Монмартрі, не найліпшої слави і з не найліпшими клієнтами. Вона починається трагічною сценою намаганого самогубства молодої закоханої пари, що не може дати собі ради зі злиднями. Довкола цієї пари бачимо зовсім випадкових ріжних людей, що звязані з готеликом; є тут спокійні, добросерді міщани, як теж людці з темним минулим. Один із них — найбільше таємничий дуже оригінальний тип — хотів би нарешті почати жити наново і стати чесною людиною. Вся фільма нагадує трохи „Людей за мрякою", хоч не має такої ясно проведеної лінії ні у сценарії ані таких мистецьких прикмет. Головні ролі грають Аннабеля та Жуве.



# ДОПИСИ.

**КОЛОМИЯ.**

**Звичайні загальні збори кружка Р. Ш. в Коломиї** відбулися 10. ц. м. вечором у салі Народнього Дому при доволі численній участи. Збори відкрив голова кружка д-р Ол. Шипайло і покликав на секретаря п. Перифовського. Згадав 8 померлих членів кружка і присутні пошанували їх память повстанням із місць. Опісля дав загальний образ праці кружка та його з'єзд. Підкресливши високий рівень шкіл, яких кружок є власником і правним опікуном, а саме коедукаційної гімназії й ліцею та вселюдної школи ім. Ів. Франка, виказав, що фінансова підстава тих шкіл, тобто гривка матеріяльна забезпека від кружка Р. Ш. властиво не існує. Під цим оглядом Кружок бореться з величезними труднощами, яких джерелом є старі довги, ще з перед 10 літ. Відповідне виївнування школи, спеціяльно ліцею, як того вимагала шкільна влада, справлення приладів навчальних (як мікроскоп, мапи), а то й даток вимагало величезних квот. Наказані владою ремонти камениці при вул. Собеського 43 і 45 збільшили дефіцити (сам новий паркан коштував до 1.000 зол.). Захитану рівновагу буджету довелося ратувати відкликом до громадянства по надзвичайні датки. Створено на окремій анкеті окрему комісію, яка взяла на себе обовязок піддержати фінанси кружка, а саме помогти йому зібрати фонди на потреби ліцею. Комісія (під проводом о. прелата Русина) вивязалася зі свого завдання. Поважну частину преліммінованої суми вже зібрано, решту має зібрати нова старшина. За працю різних імпрез, забав і вистав складає голова всім ак[illegible] Протоколу не [illegible] до звідомлень [illegible] звідомлення секретаря Гнатюка довідалися члени про зміни, які наступили від останніх заг. зборів 21. листопада 1937 р. та про адміністраційну діяльність старшини. Була вона доволі вдійна, але стрічалася з такими перепонами, як недозволення відкрити курс для неграмотних, обкроєння програми свята молоді до того ступня, що вкінці не було з чим виступати і треба було зі всего зрезиґнувати. — Касове звідомлення м-ра Іванця виказало числово, як тяжко було кружкові вязати кінці. Доходи кружка далеко не добігають до висоти пиливих видатків, не згадуючи давніших зобовязань. З господарського звідомлення довідалися члени про маєтковий стан та про ремонтові клопоти. При вичисленні інвентаря шкіл ствердив господар, що поважна частина інвентаря гімназії й ліцею Р. Ш. — це приватна власність директора шкіл п. А. Микитюка, яку він віддає з власної волі до вжитку шкіл. Радн. Діпицький дав рахункове зіставлення помочі грошевої кружкові, придбаної згаданою фінансовою комісією. Показалося, що преліміновану суму не легко стягнути, але і стягнену частину (коло 40%) пожерла суспільна обезпечальня та всякі старі довги. — З черги подали свої звідомлення: директор А. Микитюк про стан гімназії й ліцею Р. Ш. в рр. 1937/8 і 1938/9 до травня ц. р. Школа має повні права, розвивається правильно, дітвора горнеться, родичі мають до неї довіря, з фінансового боку властиво самовистачальна. Але саме той зріст видвигнув нові труднощі: поміщення за мале й доведеться велику скількість дітей, зголошених до I. кл. гімн., відправити з нічим. Перед новою старшиною кружка нова тяжка до розвязки проблема. Директор Олійник дав подрібне звідомлення про стан вселюдної школи. Вона теж виказує тенденцію зростати і стає перед такими самими труднощами, що й гімназія. — Контрольна комісія знайшла все в порядку і на її внесок признано старшині абсолюторію. Поки комісія-матка (під проводом о. пралата Русина) радила над складом нової старшини, йшла дискусія над звідомленнями. Заторкувано ріжні труднощі й недомагання кружка, але ніякої справи не обговорено якслід і не розвязано ані не намічено якоїсь розвязки. Були навіть намагання заабсорбувати заг. збори формалістикою (хто є членом, а хто ні, хто має право голосу, а хто ні), але цю спробу щасливо зліквідовано. — Опісля на пропозицію комісії-матки вибрано нову управу кружка: д-р О. Шипайло — голова, м-р Т. Поповичівна, м-р Гаєцький, м-р Іванець, дир. Грабовецький, проф. Пригродський і д-р Гнатчук — члени, п. Гавліівська, проф. Сливинський і проф. Загребний — заступники; радн. Сельськ. й, проф. Дм. Николишин і д-р Ол. Коссак — контрольна комісія, дир. Синенький і м-р К. Гнатюк — заступники. — Після вибору була спроба розвести дискусію над приміщенням шкіл Р. Ш. в найближчому шк. році, але пізна пора приневолила закінчити збори. — Нова старшина має справді дуже поважні проблеми розвязувати; бажаємо їй, щоб могла їх розвязати позитивно.



# Нові книжки й журнали.

**ЖУРНАЛИ.**

ВІСТНИК. Місячник літератури, мистецтва, науки й громадського життя. Рік VII. Книжка 5. Травень 1939. Львів. Зміст: Л. Мосендз: Останній пророк. — Д. Д.: Загадка III-ої імперії. — В. П.: По Дунаю. — І. Гончаренко: Тотальна війна. — Н. Ґерген-Русова: Роля і місія героїчного театру. — Евген Луговий: „Чорноморськокавказькі" забаганки. — Л. де Ґерен-Рікар: Нострадамус усе передбачив. — О. В.: Брихонський комплекс. — М. Л.: З пресового фільму. — Бібліографія. — Від Адміністрації.

ТРИЗУБ. Тижневик. Рік видання XV. Ч. 12. З 26-го березня 1939. Париж.

**Чи знаєте Ви, кілько є неписьменних у Вашій громаді? Чи Ви особисто причинилися до того, щоб вони стали письменні та свідомі? В допомогу стане Вам книжечка-буквар із читанкою „ДО СОНЦЯ", що її видала „Просвіта" в ціні 50 сот. за примірник. Придбайте собі її як стій! УЧІТЬ НЕПИСЬМЕННИХ!**

# Листування Редакції.

**Вп. Е. Деплас, Ніцца:** Дякуємо за всі вирізки, дописи та часописи. Використаємо радо те, що в нас можна.

**Вп. Яр. Олексенко, Прага:** З усього того можемо використати тепер дуже мало. Докладніше в листі.

Хвальний Виділ філії „Просвіти", Бережани: [illegible] про той концерт був у „Ділі" вже давно.

## ТЕАТРИ.

**Великий Театр.**

Понеділок 22. 5. год. 18. „Наше місто". Вівторок 23. 5. год. 20. „Субретка". Середа 24. 5. год. 20. „Галузка Розмарину". Четвер 25. 5. год. 20. „Оборона Ковалтина". Пятниця 26. 5. год. 20. „Ловці перел" — опера.

**Театр Рінокородностей.**

Від понеділка 22. V. до четверга 25. V. театр нечинний.

Пятниця 26. V. год. 20. „Ми були молодші".

**Український Театр ім. І. Котляревського.**

ЗОЛОЧІВ:

22. V. Циганське Кохання.
23. V. Царівна Грузії.
24. V. Кирпа в Льолео.
25. V. Премієра, комедія на 3 дії Кернецького п. н. „Муза на Офсайді". Постановка В. Блаватського.

Зі Золочева іде театр до Зборова і Тернополя.

**Український Театр Йосифа Стадника (сеніора).**

ВИГОДА коло Долини:

22. V. Хам.
23. V. Cісі.

ДОЛИНА:

23. V. Cісі.
24. V. Хам.
25. V. Чарівна дівчина.
26. V. Коханець-Сагайдачний.

**Український Народній Театр ім. М. Садовського.**

СХІДНИЦЯ:

22. V. Мати Наймичка.
23. V. Пісня Бескиду.

**Український Хор Дм. Котка.**

22. V. Черче.
23. V. Рогатин (саля „Гаталя")
24. V. Княгиничі.
26. V. Явче.
27. V. Бурштин.

## КІНА.

АМПІР: „Її коханий хлопець".
АПОЛЬО: „Д-р Кільдер".
АТЛЯНТИК: Аннабеля у фільмі „Готел зі Нор".
БАЯКА: „Пані міністер гуляє" та збірова гротеска.
БАЛТИК: „Тавро минулого" і „Роберт і Бертранд".
ВАНДА: „Робінзон Крузо" і „Коли есь закохана".
ГРАЖИНА: „Долина гігантів".
ЕВРОПА: „За зелоконані проміни".
КАСИНО: „Коханий" в гол. ролі Чарльз Бос і Ірена Данн.
КОПЕРНИК: „Панни на візпанні" (Діна Дарбін) і кольорова гротеска.
МАРУСЕНЬКА: „Безвахисні".
МЕТРО: „Як вам до вподоби" і Несела трійка.
МІРАЖ: „Нага Правда".
МУЗА: „Маленький тижак".
ПАКС: „Чорний Пірат".
ПАЛЯС: „Волоцюги" (Шевко й Топьки).
ПАТРІЯ: „6 панів із Оксфорду" / Моя маленька".
РАЙ: „100 днів Наполеона".
РІАЛЬТО: „Іспектика" (Ліна Данбін).
РОКСІ: „Повноза під Парижем" та додатки.
СВІТ: „Рекорд на Марса".
СВІТОВИД: „Нестримні розділи" та Пологова тригка.
СТИЛЬЄР: „Ч. Пацинка то піккара" і гриїв.
ТОН: „Чорний пояс" Весела гротеска.
УТІХА: „Маленьк Польо".
ХИМЕРА: „Сенсаційне".

**ФОТОПЛАСТИКОН**
(пл. Марійська ч. 5)
„Битва над Ізонцо".



## ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

**ПОНЕДІЛОК, 22. ТРАВНЯ 1939.**

7.00 Ран. дзвінок, 7.15 Платп, 8.00 Для шкіл, 8.10 Платп, 8.50—9.00 Біжучі вісти, 11.00 Для шкіл. 11.20—11.50 Платп, 11.30 Для новобранців, 12.03 Полудн. авдиція, 13.00 Для купців, 13.30 Сучасна орхестра (для ліцеїв), 14.00 Концерт божань, 14.45 Госп. вісти, 14.50 Біржа, 14.55 спорт, 15.00 Театр Уяви, 15.30 Обідня музика, 16.00 Дениик, 16.08 Госп. вісти, 16.20 Наукова Хроніка, 16.35 Камер. концерт, 17.10 Перші виходи, 17.25 Мазурські пісні, 18.05—18.30 Форт., 18.30 Стріл. авдиція, 19.00 Релігійний чинник у житті жовніра, 19.15 Концерт, 20.00—20.15 Для села, 20.15 Концерт, 20.35 Інф. авдиції, 21.00 Відгомони сили й слави, 21.20 Трансмісія з Льондону (IX. симф. Бетовена), 22.30 Літ. новини, 22.45 Розбудова Львова, 23.05 Закінчення програми.

**ВІВТОРОК, 23. ТРАВНЯ 1939.**

7.00 Дениик, 7.15 Платп, 8.00 Для шкіл, 8.10 Концерт, 8.55—9.00 Ранні вісті, 11.00 Для шкіл, 11.15 Платп, 11.30 Для новобранців, 12.03 Полудн. авдиція, 14.00 Полудн. музика, 14.30 Батьківський порадник, 14.45 Госп. вісти, 14.50 Біржа, 15.00 „Страшні пригоди Тоффі" (для молоді), 15.15—15.30 Тихе скрипка, 15.30 Обідня музика, 16.00 Дениик, 16.20 Фінанс.-госп. актуалії, 16.30 Румунські пісні, 17.00 Двофортепіянова музика, 17.25 Ворота Сходу, 17.35 З піснею по краю, 18.15—18.30 „Університет. Бібліотека", 18.30 Для робітників, 19.00 Концерт, 20.00 Для села, 20.15 Концерт, 20.35 Інформ. авдиції, 21.00 „Повість про Монюшка" (муз. авд.), 22.00 Відгомони сили і слави, 22.15 Скрипка, 22.55—23.00 Інф. авдиція, 23.05 Закінчення програми.

**СЕРЕДА, 24. ТРАВНЯ 1939.**

7.00 Раціоний дзвінок, 7.15 Платп, 8.00 Для шкіл, 8.10—9.00 Для найм. дітей, 11.00—11.25 Для шкіл, 11.30 Для новобранців, 12.03 Полудн. авдиція, 13.00—14.00 Перерва, 14.00—14.15 Платп з поясненнями, 14.45—14.50 Госп. вісти, 14.50 Біржа, 14.55 Програма, 15.00—15.30 Концерт для молоді, 15.30—16.00 Музика, 16.00 Попол. дениик, 16.05 Госп. вісти, 16.20—16.35 „Небезпечні забави" (педагогічна гутірка), 16.35—17.00 Вінчелі, 17.00—17.15 Війсьє вімент, 17.17—18.00 Концерт, 18.00—18.05 Біжучі вісти, 18.05—18.30 Для сіл. молоді, 18.30—18.40 „Наша мова", 18.40—19.00 Репортаж з виправи до Афоики, 19.00—20.00 Концерт, 20.00—20.15 Для села, 20.15—20.35 Продовження концерту, 20.35—21.00 Інформ. авдиції (дениик), 21.00—21.30 Шопен. Концерт, 21.30—21.45 Народний вірша", 21.45—22.00 Король Станислав Август, 22.00—22.30 Салтовище, 22.30—23.00 Легка музика, 23.05 Закінчення програми.

**ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!**

## ЗАГРАНИЧНЕ РАДІО.

**ПОНЕДІЛОК, 22. ТРАВНЯ 1939.**

БІЛГОРОД 20.00 Квартет, 21.15 Форт. 22.15 Танц. музика, БРАТИСЛАВА 20.00 Слуховище, 21.15 Радіоконцерт, 22.00 Слов. музика, ВІДЕНЬ 22.30 Форт. МІЛЯНО 21.00 Симф. концерт, ШТОКГОЛЬМ 21.00 Музика розваги, 22.15 Королівна музика, РИМ 21.00 Форт. МЮНХЕН 22.30 Музика розваглива.

**ВІВТОРОК, 23. ТРАВНЯ 1939.**

БІЛГОРОД 20.00 Народні пісні, БЕРЛІН 20.15 Веселий безг.-вічер, 22.30 Концерт солістів, БРАТИСЛАВА 20.30 Концерт, 22.00 Легка музика, ВІДЕНЬ 18.50 Українські комунікати, ДАВЕНТРІ-ЛЯНДРЕНДЖЕР 20.15 Юриславська музика, КЕНІҐСБЕРҐ 20.15 Веселий вечір, ЛЬОНДОН 20.00 „Тенбадант", Вроцлав, МЮНХЕН 20.15 „Веселий Вроцлав", ... ПРАГА 20.05 Легка музика, СОФІЯ 20.00 Квартет, 20.50 Російські романси, ШТУТГАРТ 21.00 Вагнерівський концерт.

**СЕРЕДА, 24. ТРАВНЯ 1939.**

БІЛГОРОД 20.00 Трансм. опери, БЕРЛІН 20.15 „Фавст" — симф. Ліпта, БРАТИСЛАВА 20.40 Словацькі пісні, БУДАПЕШТ 20.20 Симф. концерту 22.00 Циганська орхестра, ВІДЕНЬ 19.50 Українські комунікати, 20.15 Концерт, 22.30 Віденська музика, ГАМБУРҐ 20.30 „Вільний Стрілець" оп. Вебера, ЛЬОНДОН 20.00 Промова англ. короля, 21.00 Радіокабарет, ПРАГА 20.00 Концерт, ШТРАСБУРҐ 20.30 Концерт (Бетовена), 21.30 Сучасні муз. комедії.

## Подяка.

Несподівана смерть справила нам дуже велику прикрість забравши з поміж нас дорогу нам дружину, матір і сестру **Олександру з Кульчицьких Олесницьку.**

В тім нашім тяжкім горі великою потіхою стало нам співчуття нашого широкого громадянства.

Тимто сердечно дякуємо так за виявлене нам співчуття, як і за відправу панахиди при тілі покійної, як і по церквах, як також і за служби Божі за душу покійної, і за участь у похоронах Всч. Духовенству, дякуємо за вислови співчуття, центральним установам, як також за співчуття і прегарні вінці всім станиславівським установам, і установам з цілої округи.

Дякуємо всім товариствам і цілому громадянству за таку численну участь у похоронах, які своєю участю спричинили, що похорон покійної став зразково, упорядкуваною кількатисячною жалібною маніфестацією.

Спеціяльно дякуємо хорові „Думка" під проводом Вп. Магістра Л. Крушельницького за його спів, українській державній гімназії в Станиславові за її співчуття, а ученикам її за співчуття, вінки від поодиноких кляс за участь у похороні, коли йдучи стрійними довгими трійками уставлені віддали останню прислугу своїй довголітній опікуниці, голові батьківських кружків поодиноких кляс, як і патронату.

Дякуємо членам „Союзу Українок" і „Архибратства Матери Божої неустанної помочі", що йдучи в довгих рядах чвірками уставлені йшли на похороні своєї товаришки праці і провідниці з найкращих часів їх діяльности.

Дякуємо численним делегаціям сельських товариств і селянству повіту, що теж самочинно установились непроглядними чвірками віддали останню честь памяти Покійної.

Дякуємо сердечно всьому українському громадянству, що на кожному кроці дало доказ, що найкраща смерть на своїй землі, серед своїх людей і серед свого народу.

Станиславів, 18. V. 1939.

**Муж, донька, зять і сестри.**

1057



## Біржа.

Львів 20 травня 1939

**ГРОШІ**

Бельги бельг. 90·97—90·72, Долари америк. 5·32—5·32·50, Долари канад. 5·29·00—5·29·00, Фунти анг. 287·02—287·00, Франки франц. 14·15—14·12, Франки швайц. 119·75—119·60, Фунти анг. 25·00—24·90, Гульд. голл. 100·25—100·25, Кор. данськ. 111·38—111·18, Корони норв. 125·32—125·32, Корони швед. 128·82—128·82, Ліри іт. 18·10—18·10, Марки фінляндські 11·2—11·02, Марки нім. срібні 80·50.

**ВИПЛ.**

Банк Польський 110·00, Цукор 16·53—16·60, Рупіль 31·50—31·50, Пільзно 13·10—80·60, Мохакля 12·23—13·00, Остеровець 77·00—77·00, Стараховиці 51·00—52·75, Жирардів 50·00—60·00, Габербуш 60·00.

**Папери.**

4 і пів внутрішня 60·50, 3 інвестиційна 1 ем. 80·00, серія 00·00—00·00, 3 інв. 2 ем. 80·00 серія 00·00—00·00, 5 конверсійна 63·00 5 колійова 62·00—62·0, 4 прем. дол. 39·13 4 консолідаційна 61·50—61·00.

Тенденція вдержана.

**ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".**

Львів, дня 20. травня 1939

| | | |
|---|---|---|
| 1 кг. масла десер. бльок без опак. | | 2.85 |
| 1 кг. масла бочк. з опак. | | 2.50 |
| 1 л. молока | від 0.17—0.18 | |
| 1 кг. яєць | від | 0.04 |

Тенденція на масло знижкова; на молоко та яйця вдержана.

## СПОВІСТКА.

Дирекція Ліцею і Гімназії Рідної Школи в Тернополі подає до відома, що подання в справі допущення до вступних іспитів до I., II. і III. кл. гімн. треба внести найпізніше до 15. червня 1939, а до IV. кл. гімн. і II. кл. ліцею найпізніше до 10. червня 1939. — Подання до IV. кл. гімн. і II. кл. ліц. спрямовувати до Кураторії Л. Ш. О. через Дирекцію гімназії. — Речинець вступних іспитів подамо до відома пізніше.
1053 1—3

## МЕШКАННЯ

**СОНЯЧНЕ,** трикімнатне мешкання, комфорт, околиця вул. Потоцького зараз до винайму. Відомість: „Сільський Господар", Руська ч. 20. — Тел. 280-53.
1060 1—1

**КІМНАТА** умебльована до винайму — вул. Оборони Львова 32, м. 6.
1059 1—1

**КІМНАТА** умебльована в сусідстві Стрийського парку до винайму самітному панові або пані на становищі. — Адреса в Адміністрації „Діла".
1012 1—1

## ЛІТНИЩА

**ДОРА,** вул. колійова, соняшні кімнати і верандами. — Першорядне утримання, реклямові ціни. Зголошення на місці: **Анна Романович.** 1056 1—1

**ЖИВЕЦЬ-ЗЕЛЕМЯНКА** біля Гребенова. Пансіон, купелі солянка йодова, дешеве лікування і приємний відпочинок. Жадайте проспекту. 1032 3—10

## РІЖНІ

**ЗА МАТУРУ** найтриваліші памятки з золотих, срібних виробів, годинники поручає найдешевше **Вандер,** — вул. Шайнохи один. 890 14—

**ВАРНА** — наші найактуальніші мужеські сорочки продукції і приємні в носінні 6.90, сіткові 3.90, та всіляке актуальне мужеське білля у великому виборі, дешево. „**Астра**" фабрика білля — Львів, вул. Сикстуська ч. 2. 949 1—1

**ДО ВАРШАВИ, ЛОДЗІ,** в поворотні перевозить товари автами: Спедиція „CRACOVIA", Казимирівська 35, тел. 208-42. — Магазинує товари, меблі.
1089 2—





## ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| 1 мм. одношпальтовий або його місце в руб. рамі оголошень | зол. 0.25 | Дрібні оголошення від слова: матримоніяльні і приват. кореспонденція по | зол. 0.15 | Остання сторінка 1/1 | зол. 450.— |
| 1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках | зол. 0.60 | купно, продаж, винаєм і т. п. | зол. 0.10 | Остання сторінка 1/2 | зол. 250.— |
| 1 мм. одношпальтовий на першій сторінці | зол. 0.80 | шукаючі праці | зол. 0.05 | Остання сторінка 1/4 | зол. 130.— |
| | | слова товстим друком подвійно | | Остання сторінка 1/8 | зол. 70.— |

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyi Wydawca: Spółka Wyd. „Diło". Lwów Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynek 10
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10